

POTOVANJE V NAJSTAREJŠO VINORODNO DRŽAVO GRUZIJO IN V ARMENIJO, KI JE PRVA URADNO SPREJELA KRŠČANSKO VERO

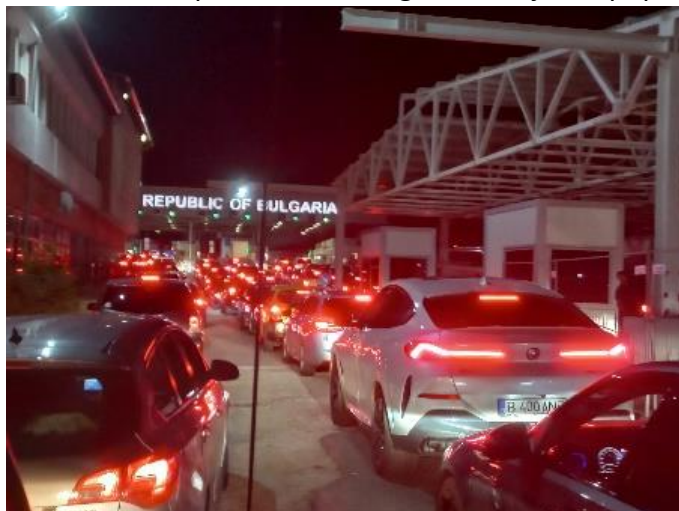
Želja potovati v Gruzijo je v Branku vzniknila že pred približno 10-imi leti. Vendar je bil prisoten en mali strah pred potjo in leta so minevala. Potem je pa leta 2020 padla dokončna odločitev, pozimi je začel načrtovati pot...in prišla je corona...in potovanje je odpadlo. Da je bila mera polna, je kasneje še sam resno zbolel.

Letos, 2023, pa se je čutil dovolj zdravega, da končno uresniči svoje sanje. Vsak dan je sedel za računalnikom, sestavljal plan poti, iskal informacije na google maps, uporabljal street view, si zapisoval koordinate. V veliko pomoč so bili tudi zapiski Potujočega brloga in Nina potuje (vsem hvala), prav tako pa sta svoje izkušnje delila tudi Niko P. in Vlado L. Potovanju sta se pridružila Anja in Jože M.

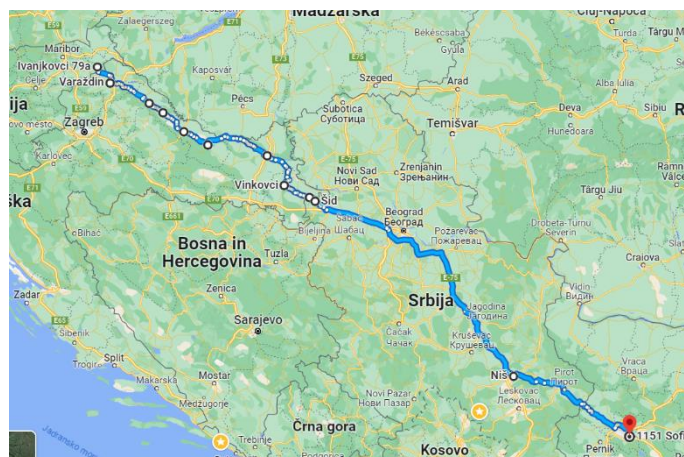
In prišel je dan D – 16. julij ob štirih zjutraj smo startali iz Ivanjkovcev.

Varaždin – Koprivnica - Vinkovci – Tovarnik – Šid – Stara Pazova – po avtocesti do Niša – Dimitrovgrad – Gradinje – Bolgarija. Dolga pot, vendar je vse teklo gladko, mejo med HR in SRB smo prečkali v petih minutah. Dan je bil vroč, delali smo krajše postanke.

Na koncu avtoceste (19 €) v Srbiji se je ustavilo. 8 km pred srbsko-bolgarsko mejo. Nepopisna gneča. Ustavili smo se ob 17.45, mejo pa smo prečkali ob 22.15. Prava kalvarija. Začeli smo iskati prostor za prenočevanje. Na pripravljenih koordinatah kmalu za mejo so bila gradbena dela, v Sofiji je bil PZA že zaprt. Se parkiramo ob cesti, čez 3 minute se pripelje policija. Tukaj ne može. Je gradbišče. A kje može? Imate navigacijo? Imamo. In policaj pokaže eno mesto, kjer da je park in da tam lahko prespimo. 24 km vstran. Ok, hvala. In gremo. Povedati moram, da je bila ura eno zjutraj, da nismo nič našli, da smo se vozili in iskali. Potem je Branko na park4night poiskal nov prostor, pa je tudi ta že bil zaprt [42.6399,23.43836](#). Utrujeni smo preprosto parkirali ob ograji in zaspali.



Prevozili smo 887 km.

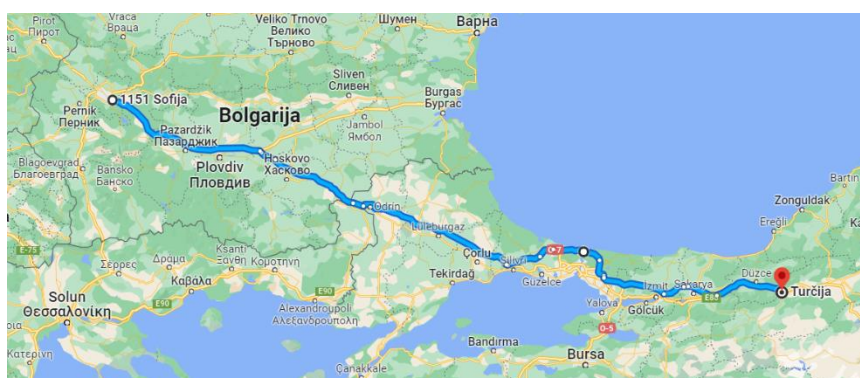


17. 7. – 2. dan

Odlično smo spali. Pot smo nadaljevali do Svilengrada po A3 na turški strani. Bolgarsko-turško mejo smo prečkali v eni uri. Takoj po prehodu smo kupili HGS (el. vinjeta) in menjali denar.

Potem pa je Branko opazil, da je zadnja desna guma malo spuščala. Malo, ne preveč, zato je uporabil mini kompresor. Med vožnjo sva iskala vulkanizerja, pa ni bilo sreče.

V Edirne smo šli na avtocesto. To je bila divja vožnja. Veliko tovornjakov, ki prehitevajo brez obzirnosti. Hitrosti so velike. Prečkali smo most čez bosporsko ožino pri Istanbulu. Krasen most [41.210076,29.100011](#). Škoda le, da nimajo parkirišča, na katerem bi se lahko ustavil in si pogledal most in okolico. Za spanje smo zavili na veliko parkirišče ob AC [40.723651,31.465102](#). Ta dan smo prevozili 797 km.



18. 7. – 3. dan

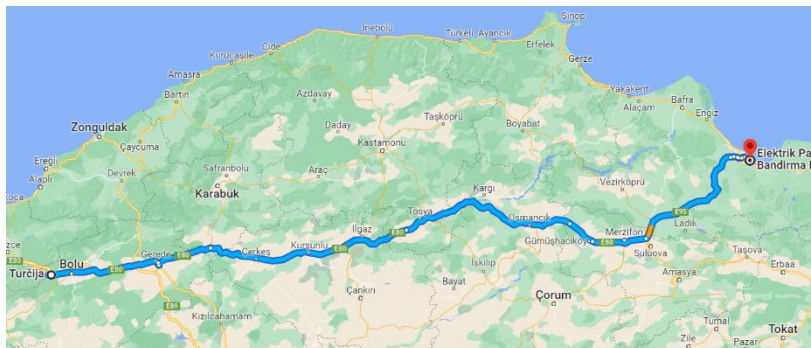
Kljub bližini AC sva midva dobro in dolgo spala. Kot vedno, je zjutraj najprej na vrsti osebna higiena, potem čiščenje AD in na koncu še zajtrk.

Potem smo pa rekli, da je dovolj divjanja po AC in zavili smo na vzporedno cesto 100. Tudi ta je dvopasovnica, tudi po njej je vožnja hitra. Nihče se ne drži omejitev.

Pokrajina se je nenehno spreminjala: en del so riževa polja, potem je veliko žitnih polj, pa del brez njiv, potem majhni grički z različnimi kamninami. Na koncu pa še drevesa, ki jih do zdaj ni bilo.

Samsun ob Črnem morju je urejeno mesto, polno domačih turistov. Planirani P za nočitev je bil poln, zato smo peljali naprej in prišli do plačljivega kampa 200 lir za 2 osebi (7,20€). Čist prostor, urejene sanitarije. Seveda zagrajeno. Če hočeš noter ali ven, moraš potrobiti.

[41.27136,36.37168](#)



19. 7. – 4. dan

Zvečer smo malo posedeli zunaj, jaz sem oprala še nekaj majic, ki so se čez noč lepo posušile. Problem s kolesom pa še vedno ni bil rešen. Branko je hotel sam zamenjati kolo, pa je ugotovil, da kljub vsemu orodju ne more dobiti rezerve. Potreboval bi fleks. Z delavcem kampa smo se komaj zmenili, kaj potrebujemo in dal je informacijo o vulkanizerju v smeri Trobzona.

Cestni režim je takšen, da moraš s ceste 100 na vzporedno cesto, če hočeš do trgovinic in delavnic. Tega navigacija ni pokazala in ko smo prišli do vulkanizerja, nismo mogli s ceste. In tako smo peljali naprej. Čez nekaj kilometrov pa sem na desni zagledala delavnice, Branko je na prvem obračališču zavil nazaj in končno – vulkanizer. Delavnica je čisto spodobna, v njej pa delajo tudi trije mladi fantje, stari max 17 let. Fant, ki je prišel do naju, je pravi profesionallec. Takoj je razumel položaj. V gumi je našel kovinsko palčko. Ker pa fleksa

nimajo, se je drugi fant usedel v avto, Branko je razumel, da ga bo odpeljal v drugo delavnico, tam pa so uspešno



dobili rezervo dol. Cena: 200 lir (7 €). Potem pa nazaj v prvo delavnico, cena tukaj je 150 lir. Fantu sva dala veliko lešnikovo čokolado in 50 lir napitnine. Bil je vidno presenečen, kar ni mogel verjeti, da lahko obdrži denar.

Ob enih smo se odpeljali (Anja in Jože sta ves čas potrpežljivo čakala na razplet) in kasneje v obcestni restavraciji šli na kosilo. Jedli smo dooolgeeee pite, podobne našim okroglim picam. Dobro je bilo.



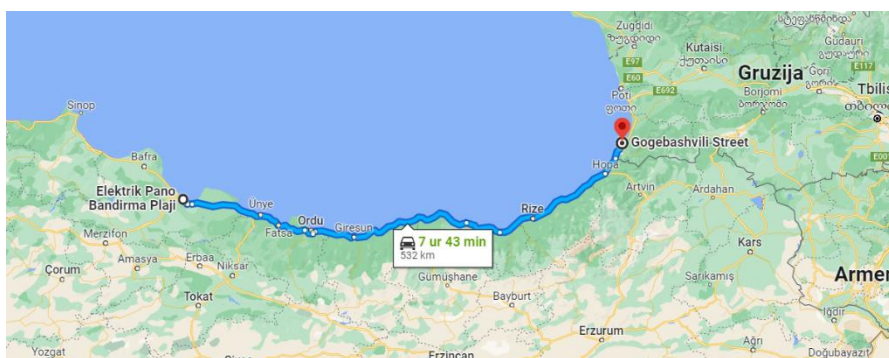
Planirano je bilo, da prespimo še eno noč v Turčiji, pa zaradi zaprte ceste nismo mogli na pripravljeno parkirišče. Promet v nasprotni smeri je bil pregost, zato Branko ni niti poskušal kje obrniti. Vozil je naprej in ob devetih smo prišli na turško-gruzijsko mejo. Pred mejo pa že nekaj kilometrov prej ogromno tovornjakov.

Turška in gruzijska mejna kontrola je v isti stavbi. Sopotniki morajo iz vozila in peš skozi kontrolo. Z Anjo sva bili hitro čez, na Branka in Jožeta pa je bilo treba še kar nekaj časa čakati.

Smo v GRUZIJI!

Dva časovna pasa naprej, ura je torej že polnoč, ko smo zavili proti Batumiju. Na cesti do mesta pa spet prometni kaos zaradi ogromno tovornjakov. Domačini so peljali po nasprotnem pasu, mi pa za njimi. Ko se je bilo treba umakniti, smo vsi šli čisto levo in nasproti vozeči so peljali vmes. Kot je bilo videti, je to redna praksa, saj se nihče ni razburjal.

Batumi ponoči je zelo živahen. Razsvetljen. Visoke stavbe žarijo v vseh barvah kot za novo leto. Na cesti je polno avtomobilov in ljudi. Kot da ne gredo spat. Mi pa smo utrujeni srečno prispeli na plačljivo parkirišče [41.65301,41.64127](#) seveda smo pred spanjem še nazdravili.



20. 7. – 5. dan

Podnevi je slika čisto drugačna. Parkirišče je precej nasmeteno. Po zajtrku smo šli na ogled mesta. Stare stavbe je načel zob časa, vse so potrebne obnove. Nove stavbe pa se kitijo s steklom.





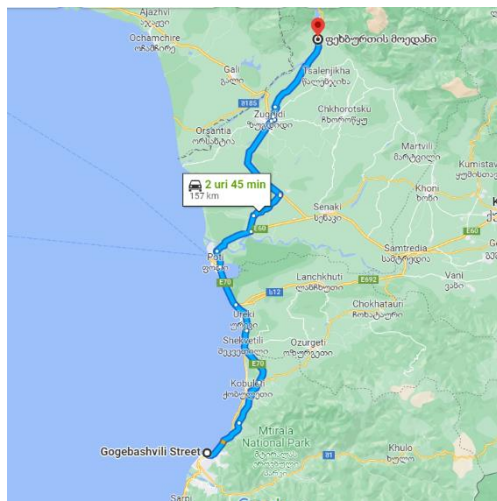
V centru mesta smo kupili sim kartico 99 GB – 25 larov in menjali evre v gruzijske lare. Trenutni tečaj je bil 1 € = 2,84 larov.

Sprehodili smo se še do morja, šli na vrteče kolo in se posladkali s sladoledom. Potem pa je bil čas, da gremo iz Batumija. Proti Svanetiju.

Cesta od Senaki je pravi safari. Povsod so krave, na cesti, ob cesti, ležijo na cesti. Tu in tam pa še prašiči. Nihče pa jim ne trobi, vsi potrpežljivo vozijo slalom med njimi.



V manjši vasi smo parkirali poleg igrišča [42.71754,42.03799](#) , da bomo tam prenočili. Čez nekaj časa se je pripeljal domačin, se ustavil in nas pozdravil. Zaželel nam je mirno noč. Nato pa sem otrokom na igrišču nesla še čokolado, ki so jo sprejeli z nasmehom in se zahvalili.



21. 7. – 6. dan

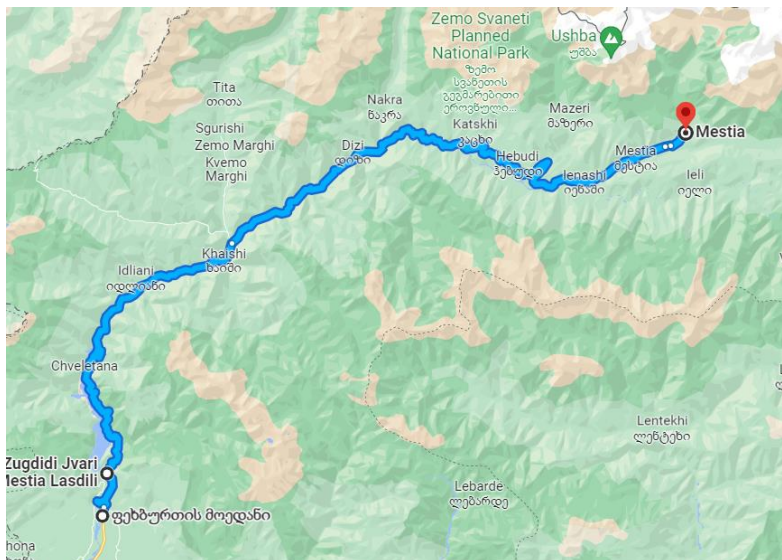
Ustavili smo se pri jezu Enguri [42.755676,42.043675](#) Jez je visok 271,5 m, zgrajen pa je bil leta 1978. 46 % vse električne energije proizvedejo v tej hidroelektrarni. Za vstop na razgledno ploščad je potrebno plačati 4 lare po osebi. Blagajničarko sem še vprašala, ali se sme prespati na parkirišču. Seveda lahko, je z nasmehom odgovorila.

Sprehodili smo se do razgledne ploščadi, prebrali informacijske table, se poslikali. Na parkirišču stoji WC, kjer smo dotočili vodo in izpraznili kaseto.

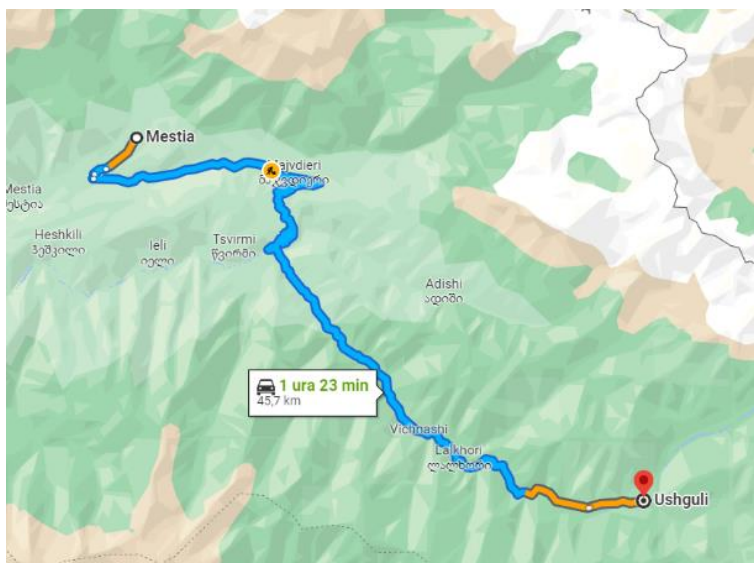


Od tu naprej pa do kraja Mestie je cesta v zelo slabem stanju. Luknje, beton, makadam. Potovalna hitrost je bila nizka, vožnja v stilu slaloma, ampak domačini pa vozijo, kot dan ni nobenih lukenj.

Parkirišče v centru mesta Mestie [43.043618,42.723932](#) je bilo polno, zato smo se peljali naprej in po približno 3 km prišli do manjšega letališča [43.05653,42.75034](#) in precej velikega parkirišča. Najprej smo si pripravili kosilo, potem pa se z enim avtodomom odpeljali nazaj v Mestie. Zelo kmalu smo našli prevoz za Ushguli. Cena: 100 larov za dva. Zmenili smo se, da nas pride iskat naslednji dan ob osmih na letališče. Ko smo to opravili, smo šli še na raziskovanje mesta in okolice.



22. 7. - 7. dan



Ushguli (beri: Ušguli) je najbolj znana vaška skupnost med gorskimi vasmi Zgornjega Svanetija. Sestavljena je iz 4 vaških delov na zgornjem koncu reke Enguri. Nadmorska višina Ushgulija je 2150 m.

Točno ob osmih se je pripeljal mladi gospod in odpeljali smo se v 46 km oddaljen Ushguli. Približno polovica poti je bila v redu, potem pa smo najprej naleteli na cesto, kjer je voda drla čez njo, potem je sledilo blato, pa jame, pa... cesta za avtomobile 4x4.

Z vmesnimi postanki za fotografiranje smo porabili približno uro in pol do vasi.





V Ushguliju nam je voznik pokazal zimsko rezidenco kraljice Tamare, škofijsko rezidenco, povedal imena okoliških gorskih vrhov – najvišji je 5200 m. Gorovje je Kavkaz.

Tamarina rezidenca



Nato smo se dogovorili, da se dobimo čez eno uro. Odšli smo na raziskovanje vasi.



Vas je ... vas, kaj naj rečem drugega. Povsod so krave, povsod so kravji iztrebki, za vsakim ovinkom najdeš kaj zanimivega. Tudi turistov je veliko, tistih nezahtevnih, pohodnikov, dva smo videli celo s kolesom.

Veliko je guest house-ov. V enega smo vstopili, domačin nam je ponujal kavo in kačapuri ter obisk muzeja. Pa smo rekli, zakaj ne in naročili kavo ter dva kačapurija. Starejša gospa (verjetno mama) je začela pripravljati kačapuri, gospod pa je odšel in s kavo ni bilo nič. Z Brankom sva že jedla, ko je prišel, kave pa še vedno ni skuhal. Potem pa se nam je že mudilo, zakaj hitimo, gospa nekako ni mogla razumeti, na vsak način je hotela, da si ogledamo muzej in spijemo še kavo. Hvala, moramo iti, prosim zavijte mi ostanek kačapurija. Je bila kar malo jezna.



Kačapuri oglašujejo kot gruzijsko jed, ki jo je treba poskusiti. Je v bistvu sirova pogača, za naju z Brankom nič posebnega. Ob dvanajstih se je vas začela polniti s turisti, mi pa smo zaključili z ogledom in se vrnili v Mestio. Pospravili smo in se vrnili nazaj v dolino. Do jezu Enguri, kjer smo prespali.

Skoraj bi pozabila omeniti – povsod po Gruziji so potepuški psi, ki pa so izredno prijazni. Po tri do pet jih je, mirno se vležejo poleg, niso napadalni. Pravi psi čuvaji.



23. 7. – 8. dan

Oblačno jutro, začelo je deževati. In to močno. Odpeljali smo se in upali, da bo nižje lepše vreme. Hkrati pa veseli, ker je bil prejšnji dan sončen in smo res uživali v Ushguliju.

V Zugdidiu smo šli v malo večjo trgovino. Cene lokalnih proizvodov so res nizke, vse ostalo pa je na našem nivoju. Do Zugdidi nas je navigacija vozila malo po svoje, dokler Branko ni zavil nazaj na glavno cesto in po njej do Senaki. Prišli smo do Prometejeve jame [42.37595,42.60019](#) .

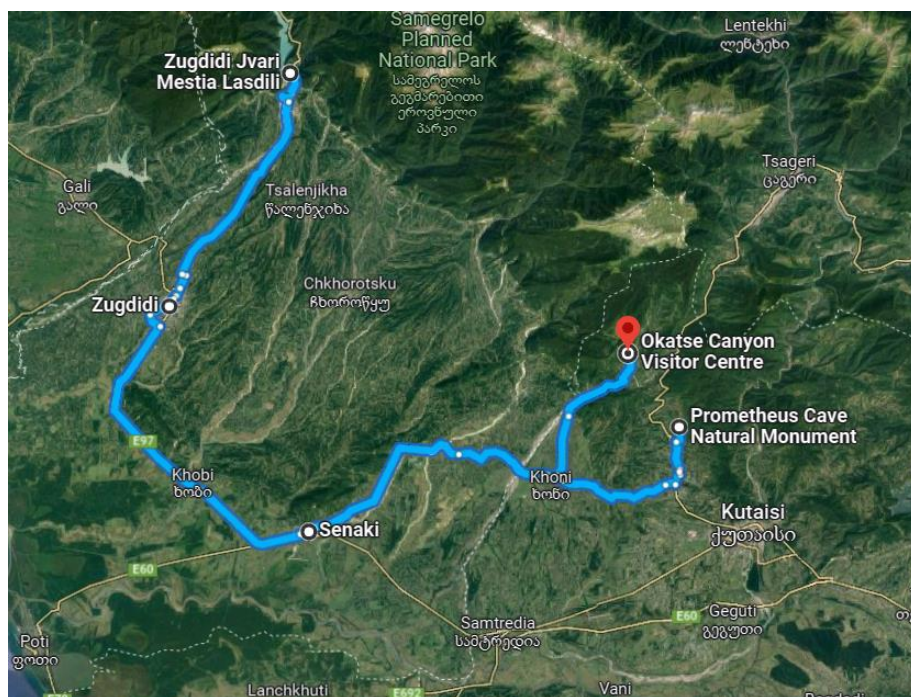
Na tabli je zapisano, da je cena parkiranja 3 lare, gospod pa je hotel od vsakega 10 larov. Ni mu uspelo, plačali smo 5 larov na avtodom. Vstopnina v jamo je 23 larov.

Jama je zanimiva, vsaka jama je zanimiva, nima pa nekih presežkov. Dvakrat so spustili glasbo, malo obarvane razsvetljave in to je to. Izhod je na drugem koncu, tam čaka avtobus, ki pelje obiskovalce nazaj na izhodišče.

Na kosilo smo odšli v gostilno nedaleč v stran [42.37007,42.59919](#) .

Hrana je bila dobra, toda račun za najino jed je bil pa višji kot je zapisano na jedilnem listu. Po moji utemeljitvi, kaj je narobe, je natakar odšel in se vrnil z razlago, da imajo nov cenik, on pa da je novi. Ja, pa ja. Plačala sva po ceniku. Je pa še nekaj, kar smo potem opažali po vsej Gruziji – na ceniku je cena brez davka, na računu pa je z davkom.

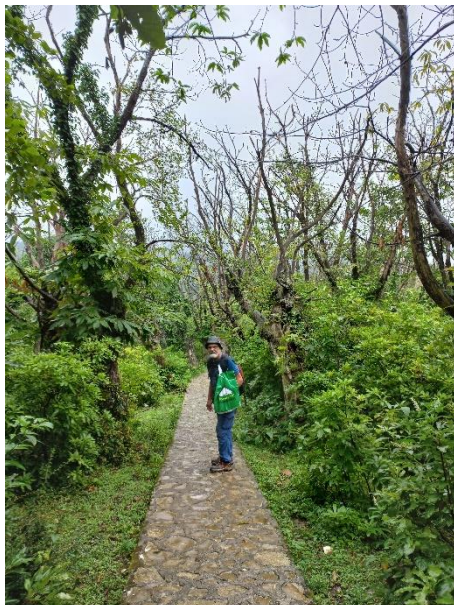
Po kosilu smo se odpeljali proti Okatse canyon. Spet smo obračali. Navigacija je kazala po svoje, prometni znaki pa po svoje. Na koncu smo le prispeli na cilj in se parkirali pred visitor centrom. Takoj je prišel domačin in rekel, da lahko ostanemo, da je zastoj. Da nas čuvajo kamere. [42.45542,42.52757](#)



24. 7. – 9. dan

Zjutraj je spet začelo deževati. Kanjon se odpre ob desetih. Zato smo, ko je prenehalo deževati, odšli na sprehod, kar nekam, samo, da hodimo. Pri tem smo srečali domačina, ki je gnal krave. Začel je pogovor z nami, krave pa pustil, da gredo po svoje. Pogovarjala sva se o Gruziji. Milijon domačinov je odšlo na delo v tujino, ker ne dobijo službe doma. Na moj komentar o kravah na cesti, se je nasmehnil in rekel »kot v Indiji«. Dal je še informacije o slapovih v bližini.

Ko smo se vrnili, je začelo močno deževati. Ob desetih kanjona zaradi varnosti niso odprli. Ob enajstih pa nam je domačin zaklical, da je kanjon odprt. Takoj sva z Jožetom odšla po vstopnice (17,25 larov na osebo). Do vhoda v kanjon je treba prehoditi približno 2,5 km, zato je kar nekaj lokalnih ponudnikov prevoza. Seveda smo mi šli peš. Odlična pot, celo lisičke smo našli. Iz njih je kasneje Anja skuhala odlično gobovo juho.



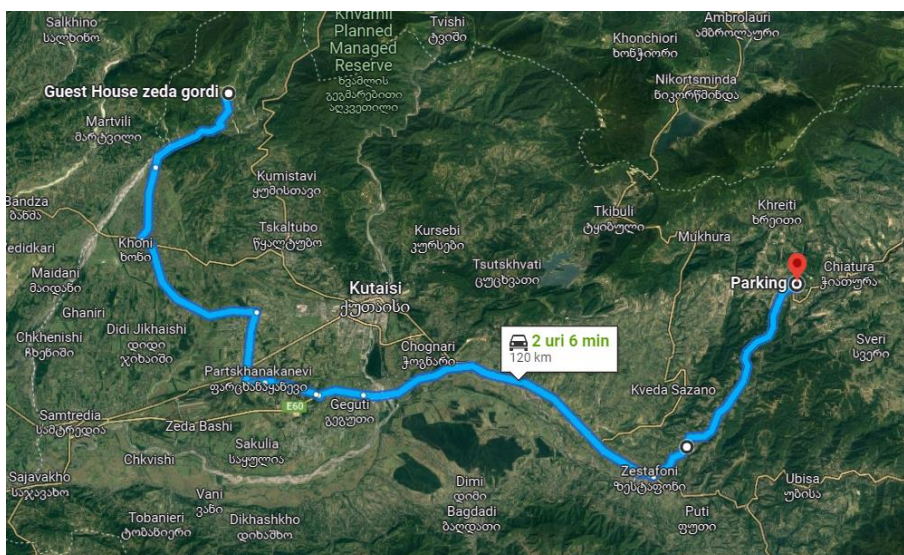


Kljub slabemu vremenu je obisk zadovoljil naše čute.

Od tam smo se odpeljali v smeri, iz katere smo prišli. Ob jezercu blizu Tetra cave smo parkirali in pojedli kosilo [42.32925,42.60796](#) . Po njem pa naprej, do samostana na 40 m visoki skali – Katskhi pillar. Zgrajen je bil v 9. ali 10. stoletju. Šele leta 1944 so prišli do njegovih razvalin in ga 2009 obnovili.

P [42.28271,43.21636](#) (prespali)





25. 7. – 10. dan

Zjutraj je Branko našel odvržene male psičke v kartonski škatli. Z Jožetom sta jim dala kruh in vodo.

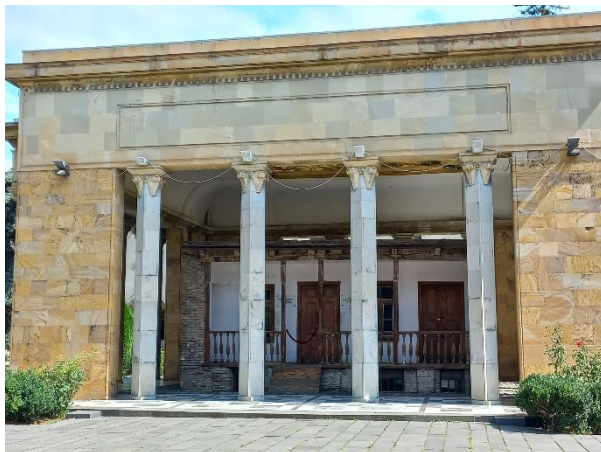


Odpeljali smo se v Gori, rojstni kraj Josepha Stalina. Mislim, da vsi vemo, kdo je bil Stalin. Parkirali smo ob reki in ob pokriti tržnici [41.98549,44.10344](https://www.google.com/maps/place/41.98549,44.10344)

Do Gorija smo vozili mimo opuščenih rudnikov in industrijskih obratov. Nekaj od teh še vedno deluje. Bloki so zastareli, ljudje živijo skromno. Je pa cesta bistveno boljša. Ni več lukenj.



V Goriju smo najprej šli do Stalinovega muzeja. Vstopnina znaša 15 larov. Rojstna hiša stoji pred muzejem, da ne bi propadala, pa so jo zaščitili s streho. Ob muzeju stoji tudi železniški vagon, v katerem se je prevažal Stalin.





Potem smo se sprehodili do grajskega obzidja, od tam pa nazaj v mesto. Odkrili smo tržni del mesta – prodajalci so kar na pločniku razstavili zelenjavo, obleke, obutev, sadje. Nekaj cen: kumarice 1,50 larov, krompir 1 lar, kabel za mobitel 15 larov. Prodajalec je ponudil tudi lešnike (po celi Gruziji smo opažali veliko lešnikov, prodajali so oluščene ali neoluščene), pa sem odklonila. Danes mi je žal. s



Ob cesti na poti proti vojaški cesti pa smo kupili še liter gruzijskega vina.

Vojaška cesta je povezava z Rusijo, kar se je videlo po količini vozil. Predvsem pa je bilo veliko tovornjakov. Kultura šoferjev je na zelo nizkem nivoju. Tu se prehiteva v škarje, iz enega voznega pasa naredijo dva. Marsikje potekajo cestna dela. Na teh odsekih je prava norišnica, osebna vozila hočejo na vsak način prehitevati.

Prevozili smo Jvari Pass 2392 m. Na višini 2190 m je precej širok mineralni izvir

[42.5316,44.4721](#)

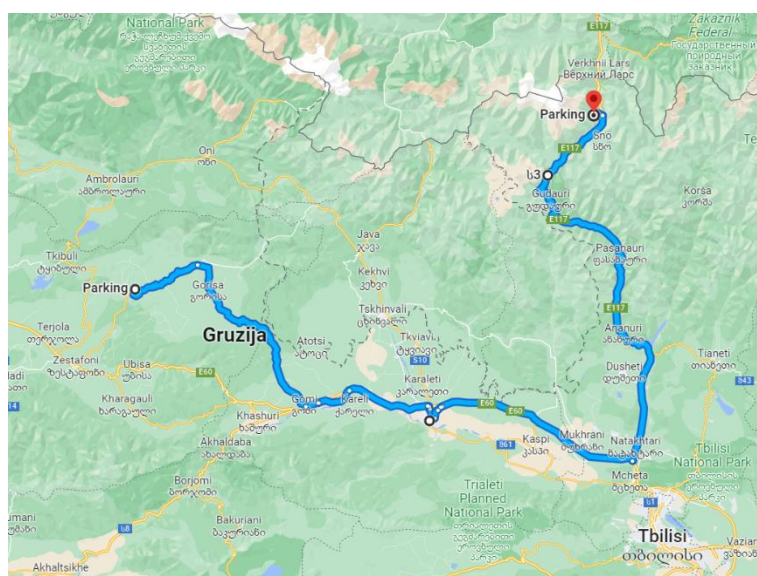


Za več informacij o mineralnem izviru: <https://en.wikipedia.org/wiki/Travertine>

Naredili smo postanek, poslikali, potem pa v Stepantsminda in naprej do Gergeti Trinity Church.

Parkirišče: [42.66472,44.61478](#)

Parkirišče je dobesedno nastlano s konjskim gnojem. Zakaj, se je videlo zjutraj.



26. 7. – 11. dan

Jutro je razkrilo, da je veliko planincev prespalo v šotorih na parkirišču. Potem so začeli prihajati domačini s konji, te so privezali na parkirane avtomobile. In tako je parkirišče, oprostite besedi, posrano. Okoli parkirišča pa so travniki. Izkazalo se je, da so konji tam z namenom – nanje natovoriijo alpinistično opremo (šerpe torej). Pogovarjala sem se z enim alpinistom (Irancem) in povedal mi je, da gredo na 4200 m visok vrh.

Ob devetih sva se odpravila tudi midva z Brankom. Šla sva za alpinisti, po uri hoje so oni imeli razgibalne vaje, midva pa sva šla naprej. In potem sva hodila in hodila. Za nama pa alpinisti. Teh skupin je bilo kar nekaj, tudi konj je bilo precej. Po treh urah sva prišla do koč Altihut na 3014 m višine.





Pri koči sva malo posedela, spila planinski čaj, pogled sva imela na ledenik. Ko sva se vračala, sva srečala precej veliko skupini planincev. Vsi nasmejani, takoj so povedali, da so iz Irana. Ena gospa je hitro izvlekla mobilni telefon in se slikala z vsakim od naju posebej. Potem pa se še rokovala, pomahala in že je hitela naprej.

Cerkev Trojice Gergeti (gruzijsko : წმინდა სამება - Tsminda Sameba) je priljubljeno ime za cerkev Svete Trojice v bližini vasi Stepantsminda v Gruziji .



parkirišče

Utrujena po šestih urah hoje sva se vrnila k AD. Čakalo naju je kosilo, ki ga je skuhala Anja. Po njem sva šla še do cerkvice, potem pa sva počivala.



Že pred osmo zjutraj smo se odpeljali v dolino, saj smo vedeli, da bo kasneje na cesti spet polno tovornjakov. In res je šlo hitreje in lažje kot dan prej.

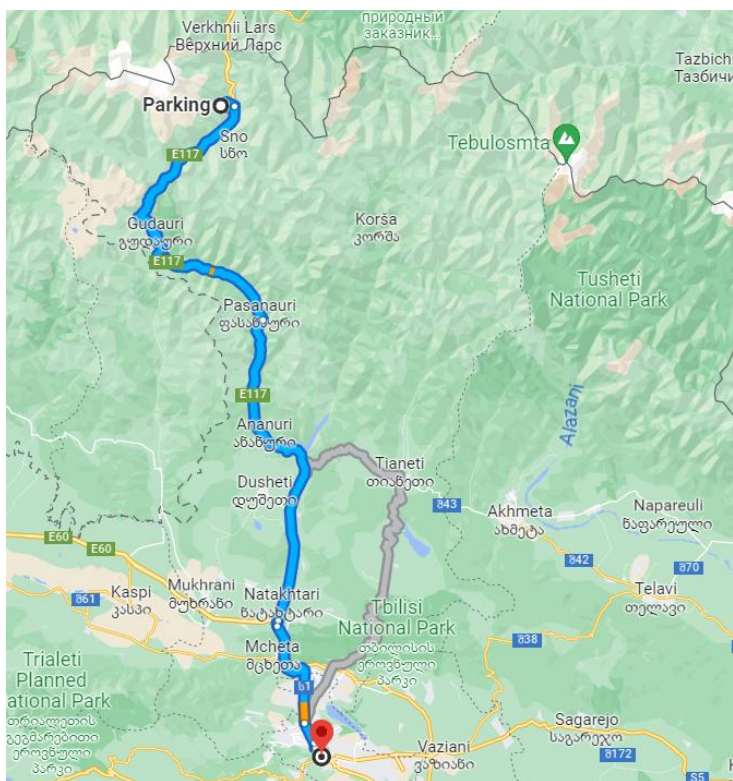
Cilj: Tbilisi. Glavno mesto Gruzije.

V center mesta smo se prebijali v devet kilometrski koloni in to kljub temu, da je cesta štiripasovna. Veliko je tudi enosmernih cest, zato smo naredili kar nekaj kilometrov več, da smo našli ograjeno parkirišče v centru [41.691002,44.801998](#). Nekaj smo pojedli, potem pa šli na ogled mesta. Stari del je v res slabem stanju, vendar ga obnavljajo. Prečkali smo reko Kura, šli čez most Miru (steklena in železna konstrukcija), v Riki Park in z gondolo na vrh. Na vrhu je trdnjava Narikala. Kljub povratni vozovnici smo šli dol peš in naprej na raziskovanje. Našli smo ulico polno lokalov, natakarji pa vabijo k obisku. Ker smo bili žejni (bilo je zelo vroče), smo šli na pivo. In pojedli še kačapuri z jajcem. Zgodba s cenikom se je ponovila – k ceni na ceniku je treba prišteti še davek. S to razliko, da je pa v tem lokalu to bilo zapisano. Konkretno: 4 x 7 (pivo) + 1 x 15 (kačapuri) = 43 larov, prištejemo 18 % davek in račun je bil 50,74 larov.





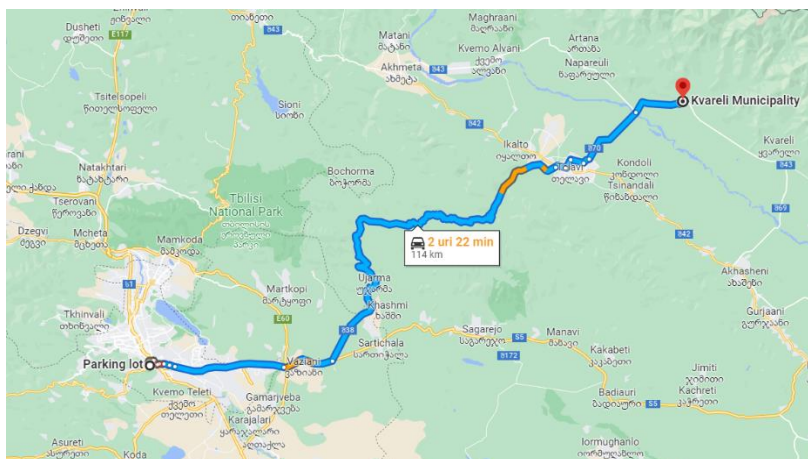
Po nekaj urah hoje in ogledovanja smo se vrnili k avtodomu. Dan smo zaključili s skupnim druženjem.



28. 7. – 13. dan

Noč je bila težka, bilo je vroče, na ulici pa zelo glasno. Razgrajali so do štirih zjutraj. Pred odhodom smo natočili še vodo.

Pokrajina čez 1600 m visok prelaz je zelo lepa, na določenih odsekih ceste potekajo gradbena dela, zato je cesta ožja. Prišli smo v Telavi, dolgo, prašno mesto. Ob cesti so majhne trgovine, parkirišča za dva AD pa nikjer. Na koncu mesta smo ustavili ob bencinski črpalki in delavnicah, toliko, da smo šli v trgovino, potem pa naprej proti vinarni Wineri Khareba. Po nekaj kilometrih smo zagledali na hribčku cerkev in ustavili, da si ogledamo. Cerkev je bila zgrajena leta 1565, zgraditi pa jo je dal kralj Kakhetija kralj Levan. Ker je v cerkvi potekal krst, nismo vstopili vanjo. Ker pa je dan bil zelo vroč, tudi tisti pred njim, je Branko predlagal, da počivamo v senci in gremo naprej šele naslednji dan. Predlog je bil takoj sprejet. Parkirali smo pod večjim drevesom na travnati površini [42.003,45.66068](#). Kasneje je prišel domačin in povedal, da je to njegovo zemljišče, toda ni problema. Smo dobrodošli. Samo nekaj metrov stran je bival v manjši hiški in ponudil je, da se lahko umijemo z njegovo vodo pred hiško. Popoldan je minil v pisanju, obračunu stroškov, počivanju, pranju prepotenih majic. Kasneje pa smo spet dobili obisk tega istega lastnika, prinesel je rumeno pijačo, kozarec in vodo. Pred nami je zmešal in mi dal poskusiti. Odlična, osvežujoča pijača. Na vprašanje, kaj je to, je povedal, rumenjak, mleko in še ena gruzijska skrivnost.



29. 7. – 14. dan

Zelo mirna noč, veter je pihal, ohladilo se je.

Smo na področju Kakheti, gremo proti Azerbadžanu. Pokrajina se spreminja v sušno. Kakheti je najbolj vinorodno področje. Obiskali smo vinarno Winery Khareba [41.93663,45.82984](#).

Že na vhodu smo bili prijetno presenečeni nad urejenostjo, nad lepim parkom in vodometi. V ponudbi vstopnic smo izbrali ogled vinogradov z električnim avtom in paket oeveri – degustacija vina pridobljenega na gruzijski način (zorjen v kvevrih). Nad ogledi smo bili navdušeni, pri degustaciji pa smo poskusili 4 bela in 4 rdeča vina. Vino je seveda dobro, toda za naš okus malo preveč trpko.



Gruzija je najstarejša vinorodna regija na svetu. Rodovitne doline in zaščitna pobočja južnega Kavkaza so bila vsaj 8000 let dom gojenja vinske trte in neolitske pridelave vina.

Med najbolj znanimi gruzijskimi vinskimi regijami so Kakheti, Kartli , Imereti , Racha-Lechkhumi in Kvemo Svaneti , Adjara in (de facto neodvisna) Abhazija. Leta 2013 je UNESCO dodal starodavno tradicionalno gruzijsko metodo pridelave vina z uporabo glinenih vrčev kvevri na Unescove sezname nesnovne kulturne dediščine.



Po prihodu iz vinarne smo nedaleč stran pojedli kosilo, ob cesti je izvir pitne vode, potem pa naprej proti David Gereja [41.44875,45.37694](#) . Z navigacijo so bile težave, ker v Segareji ni hotela peljati levo, na za uro krajšo pot. Zato smo peljali po google zemljevidu. Kmalu po odcepu v Segareni je bila tabla za višinsko omejitev na 2,5 m. Kaj to pomeni? Nekaj časa smo ugibali, potem pa sem ustavila mimovozečega in ta je zagotovil, da ni nobene višinske ovire. In res je ni bilo.

Pokrajina Kakheti je prelepa. Na začetku vinogradi, potem sadni nasadi, na koncu pa puščava – stepa. Kot v ameriškem westernu. Bližali smo se Azerbadžanu.

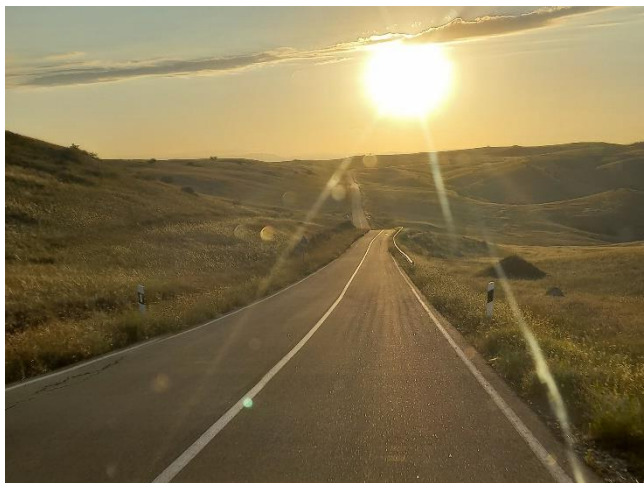


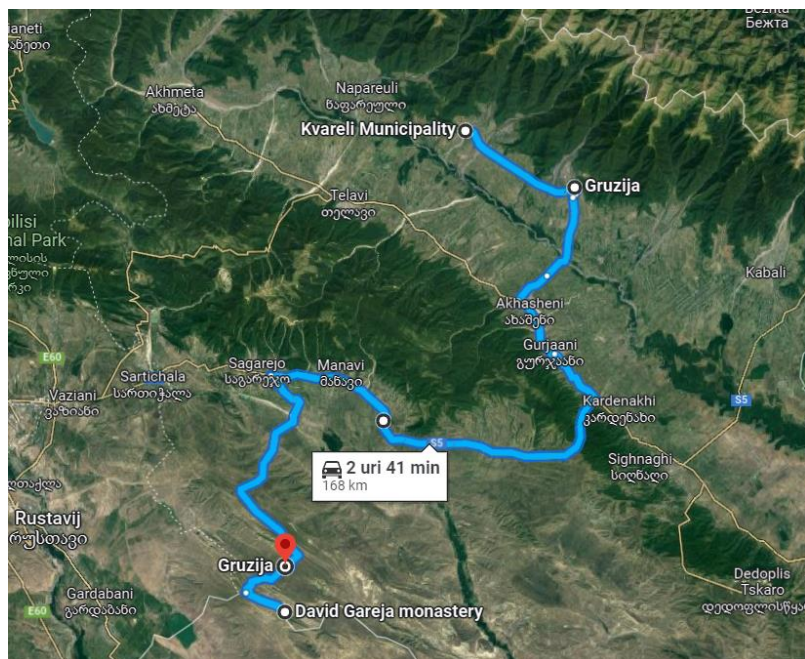


Samostan je na meji z Azerbadžanom, zato je prisoten stražar.

Samostan David Gareja je v skalo vklesan gruzijski pravoslavni samostanski kompleks na pol zapuščenih pobočjih gore Gareja.

Na parkirišču zaradi meje ni dovoljeno prespati, zato smo se vrnili nazaj v mesto Udabno, da bomo tam prespali. [41.50063,45.37739](https://www.google.com/maps/place/41.50063,45.37739) vhod na travnato površino je malo preveč strm, gre za dolžino 1m. Kljub temu sta Branko in Jože zapeljala čez. Zemljišče je ob hiši, ki izdaja sobe, prenočevanje v AD je zastonj. V zahvalo pa smo zvečer šli v njihov bar na pivo.





mreža

30. 7. – 15. dan

Ponoči je deževalo, grmelo in še toča je padala. Vse skupaj je bilo veliko bolj strašno kot grmenje doma. Trajalo je približno pol ure. Jutro je bilo oblačno (še dobro, da smo prejšnji dan šli do konca, uživali smo v s soncem obsijani pokrajini). Kako pa bomo prišli z avtom s travnika? Zdaj, ko je vse namočeno.

Počakala sem na lastnika in ga prosila, da je odprl mrežo na ograji. S kleščami je imel dela za 10 minut, s stiskom rok sem se mu zahvalila in poslovili smo se.

Rahlo je deževalo, cesta je bila blatna, mi pa smo se približevali Armeniji.

Ob pol enih smo bili na gruzijsko-armenski meji. Z Anjo sva spet morali peš, samo voznik je lahko v avtu. Še kar hitro je šlo, carinik je pogledal v notranjost AD, policija papirje, potem pa je bilo treba plačati še davek – začasni uvoz vozila. Pri tem je bil v veliko pomoč gospod v civilu, glede na priponko je uslužbenec, najverjetneje z nalogo, da pomaga turistom. Res je bil v veliko pomoč, ko se je malo zakompliciralo – uslužbenka je v prometni videla napisano caravan. Poklicala je tega gospoda, se pregovarjala z njim, on pa je uredil tako, da je bilo vse prav. In cena tega začasnega uvoza? 25 €. Po dveh urah je bilo vse urejeno in zapeljali smo v Armenijo.

Mimogrede: ta papir je treba hraniti do izhoda iz države.



ARMENIJA

Najprej smo poiskali urad, kjer smo plačali zavarovanje avta (obvezno) in kupili sim kartico. V supermarketu pa smo še menjali evre v armenski denar.

Prvi kilometri po Armeniji so bili temačni. Pršel je dež, zaradi njega je bilo oblačno in vse bolj sivo. Zavili smo proti samostanu St. Maria of Akhtali (armenska apostolska cerkev). Freske v njej so zelo lepe, tla so pokrita s preprogrami in iz zvočnikov se sliši glasba. Odcep z glavne ceste [41.148466,44.767873](#) od tukaj 1 km naprej. Pri cerkvici je parkirišče, toda ne preveliko, ta dan pa je bila še nedelja in zato veliko obiskovalcev.

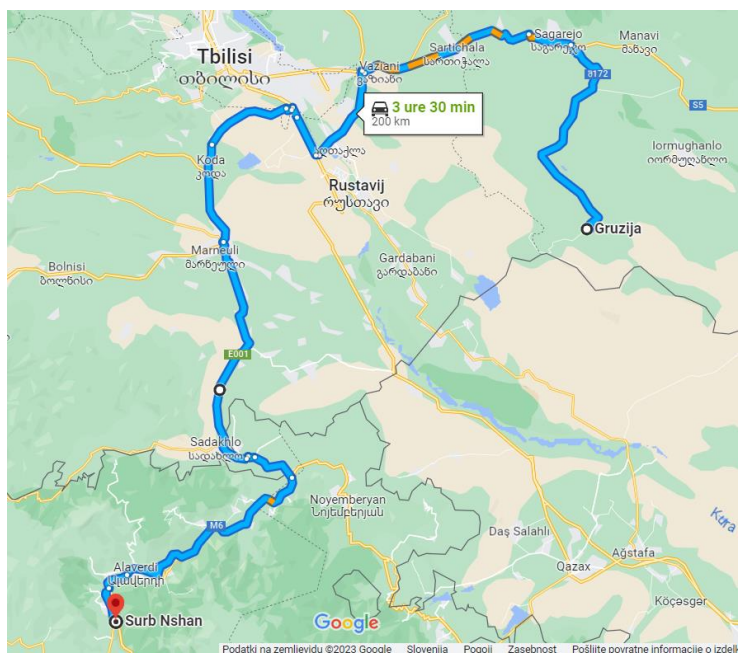
Naslednja postaja sta bila Bizantinska samostana Haghpats [41.093577,44.710809](#) Parkirišče je asfaltirano, precej veliko, prespati pa tukaj ne moreš, ker teren preveč visi. Cesta do sem je široka, zato ne ubogajte navigacije, če vas bo hotela zapeljati levo ali desno. Nas je hotela, zato smo enkrat obračali, potem pa le šli po tej široki cesti in se pripeljali na cilj.

Samostan Haghpats je srednjeveški samostanski kompleks v Haghpatu. Zgrajen med 10. in 13. stoletjem. Ustanovila ga je kraljica Khosrovanuysh, predvideva se, da se je gradnja začela leta 976. Kompleks sestavljajo večja cerkev, manjša kupolasta cerkev Sv. Grigor in dve stranski kapeli. Na ozemlju samostana stojijo tudi številni čudoviti hačkarji (križni kamni). Res vredno ogleda.



Bližal se je večer in poskrbeti je bilo treba za prenočevanje. Branko je izbral res lepo lokacijo, ob stari cerkvici, nekaj grobovih in treh novih lepih hačkarjih, nad kanjonom Debed [41.03518,44.62708](https://www.google.com/maps/place/41.03518,44.62708) na višini 1084 m. Med cesto in cerkvico so njive, temu primerna je tudi »cesta« do cerkvice.





31. 7. – 16. dan

Lep prostor, ima pa eno napako. Dovoz z glavne ceste (približno 200 m) je poljska pot, torej iz zemlje. Ponoči pa je deževalo. Ta zemlja se prijema podplatov, seveda bi se prijela tudi gum in primorani smo bili ostati, dokler se zemlja ni osušila. Midva sva dopoldan preživela v urejanju računov in sprehodu ob robu kanjona. Odkrila sva prosto rastočo konopljo, žajbelj, pelin in še nekaj drugih zelišč. Vse to raste na travniku.

Ob dvanajstih je bila površina že toliko suha, da smo se lahko odpeljali. Proti Dilijanu. V neki vasi je navigacija pokazala, zavij desno, ker pa je bila ta desna cesta ozka, strma navzdol in še v zelo slabem stanju, smo peljali naprej. Navsezadnje smo bili na lepši in širši cesti. In prišli smo v vas, kjer pa je bilo ceste konec. Blizu ceste je bila skupina možakarjev, Branko je vprašal za pot in vsi so rekli – nazaj. Po cesti, ki smo se ji mi hoteli izogniti. Poskusili smo, potem pa obrnili in si pot do Dilijana podaljšali za približno 10 km.



Dilijan je mesto z lesenimi balkoni (v starem delu mesta). Parkirali smo v centru [40.739803,44.863595](https://www.google.com/maps/place/40.739803,44.863595) in se sprehodili. Večjega vtisa mesto na nas ni naredilo.

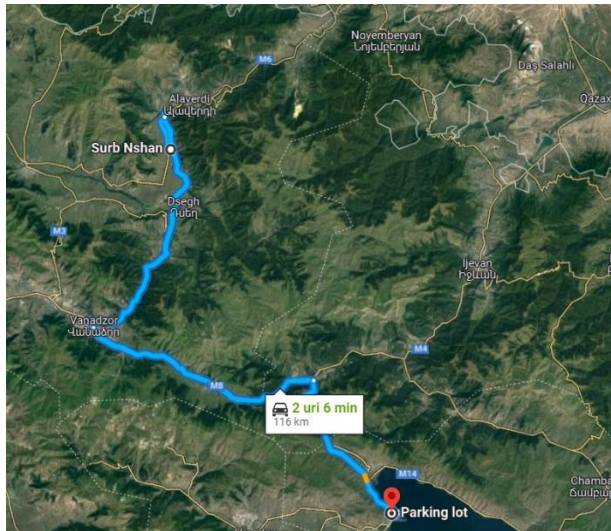
V Armeniji (tudi v Gruziji) je veliko ulične/obcestne prodaje. Ta zelenjava in sadje je zelo poceni, sveže in kvalitetno. Za kg paradižnika, čebule in kumar sva plačala 1,81 €.

Peljemo proti prelazu Selim na višino 1900 m. Mimogrede, cela Armenija je na precej veliki višini, ves čas smo se gibali nad višino 1500 m. Vozili smo mimo vasi in opazovali kmete pri obdelovanju njiv in pastirje pri paši živine. Kmalu po spustu s prelaza so delavnice, velika trgovina, samopostrežna restavracija. Veliko ljudi se ustavi. Tudi mi smo se.



Potem pa je kar naenkrat policija ustavila promet, vse avtomobile so umikali s ceste. Pripeljala je kolona vladnih vozil, smo slišali, da se pelje predsednik. Policist je stal v pozoru in salutiral, dokler niso bila mimo vsa vozila. Potem smo tudi mi odpeljali.

Jezero Sevan je veliko jezero. Največje v Armeniji in na območju Kavkaza. Sladkovodno. Skupna površina je približno 5000 km², kar predstavlja šestino ozemlja Armenije. Prespali smo pred restavracijo ob jezeru. Brez sitnosti. [40.568,44.9997](https://www.google.com/maps/place/40.568,44.9997)



1. 8. – 17. dan

Mirna noč, zjutraj nas je pozdravilo sonce. Po zajtrku smo se sprehodili do samostana ob jezeru – monastir Sevanavank. Lep pogled na jezero.

V Noratusu smo si pogledali staro in novo pokopališče. Na starem je po virih 900 hačkarjev. Novi del pokopališča pa osupne s svojo razkošnostjo. [40.37447,45.18063](#) Še posebej zato, ker ljudje pa živijo skromno.



Lepe ceste pa je bilo kmalu konec, pred nami je bilo gradbišče. Obnavljali so cesto, obvoz pa je kazal desno, v vas. Kaj zdaj? V vasi so ceste, če temu lahko rečemo cesta, še slabše, avtomobili pred nami so peljali kar naprej, pa je še Branko zapeljal naravnost. Za njim pa Jože. Kakšna je bila vožnja, raje ne povem. Šlo je počasi, delavci so nas gledali, vse skupaj je trajalo nekaj kilometrov.



Pa je tudi to minilo.

Na poti proti prelazu Selim smo ob cesti ustavili, da natočimo vodo. V Gruziji in Armeniji ni problemov z vodo. Torej, istočasno si je vodo točil mlad kmet s traktorjem. Nasmejan, prijeten. Vprašal je, od kod smo in začela sva kratek klepet. Dobro je znal angleško (kar ni vrlina ostalih), je rekel, da se je sam naučil. Potem se je poslovil, moral je iti kositi (na višini 2360 m smo!). Potem se je pripeljala po vodo armenska družina in gospod nam je podaril fige. Ko mu je Branko v zahvalo dal našo kavo, je prinesel še grozdje. Tudi z njimi sem na kratko poklepetala – takšni stiki z domačini so veliko vredni, dajo ti neko notranje zadovoljstvo in znanje o domačinih.

Vožnja čez prelaz Selim je prijetna. Kljub višini 2400 m kmetje kosijo in sušijo travo.





Kmalu po spustu s prelaza se nahaja postojanka za karavane Caravanseraia Selim [39.94953,45.23589](#) Postojanko za karavane je leta 1332 zgradil princ Chesar Orbelian za namestitev utrujenih popotnikov in njihovih živali, ko so prečkali gorsko regijo Vayots Dzor.

Mi smo tukaj imeli kosilo, je pa zelo lep prostor za prespati.

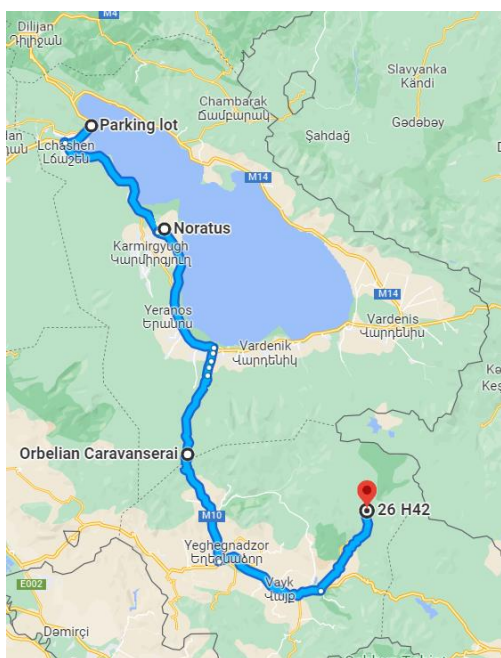


Res krasen pogled v dolino.

Spustili smo se na 1100 m višine. Vroče je bilo, pokrajina pa lepa – levo in desno »puščava«, na dnu pa oaza ob reki.



Dan smo zaključili v mestu Jermuk na 2060 m, kjer smo si pogledali slapove Waterfall. V restavraciji smo spili še vsak eno pivo, na njihovem parkirišču smo prespali. Pred spanjem pa sva z Brankom šla še na večerni obhod mesta. [39.84201,45.67421](https://www.youtube.com/watch?v=39.84201,45.67421)



2. 8. – 18. dan

Iz Jermala smo se odpeljali proti Iranu, do gondole dolge 5752 m. Temu primerna je bila tudi zračna temperatura. Vrooooočeee.

Parkirišče The wings of Tatev: [39.41757,46.29909](#)

Skupni čas vožnje od postaje Halidzor do samostana Tatev je približno 12 minut; veliko krajši izlet kot 40-minutna vožnja po strmi serpentinasti cesti, ki sledi soteski Vorotan. Ko se dviga nad sotesko, kabina žičnice doseže največjo višino 320 metrov. Zmogljivi stebri delijo žičnico na štiri dele. Najdaljši odsek je dolg 2,7 km in gleda na samostanski kompleks Tatev.

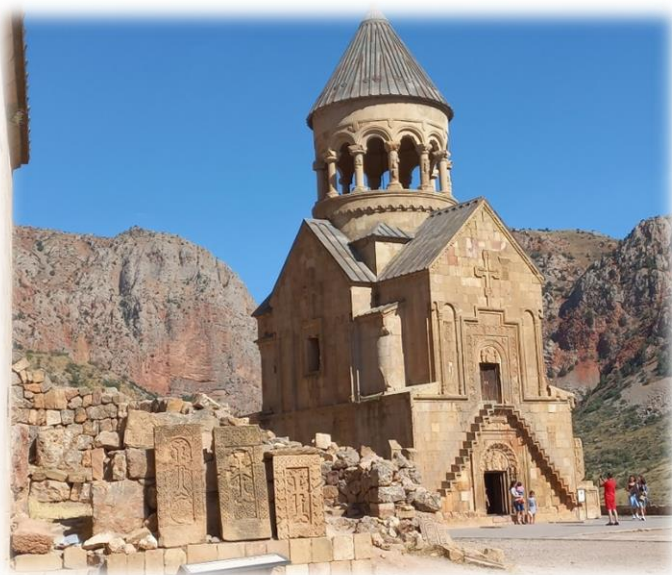


Naslednji cilj je samostan Norovank. Boste rekli, saj ste se vozili samo od samostana do samostana. V Armeniji res. To je njihova zgodovina. Med vožnjo pa se občuduje pokrajina, opazuje življenje ljudi in njihova skromna bivališča.

Pokrajina in gorovje okoli samostana Norovank – preprosto čudovito. Skale se prelivajo v rumeni in rdeči barvi. [39.684139,45.233823](#)



Kot sem že zapisala, da je ob cesti veliko prodajalcev zelenjave in sadja. Spet je bilo treba napolniti zaloge, zato smo ustavili. Prodajala je mlada družina, medtem, ko smo nabirali paradižnike, čebulo, papriko (plačala sva 1,43 € - saj ne moreš verjeti!), je gospod izbral melono in jo ponudil z nožem, da si sami odrežemo kos. Ponudil je tudi lubenico. In ko je Branko prinesel čokolado njihovemu majhnemu sinku, je ta od sramežljivosti ni vzel, pa čeprav mu je oče prigovarjal. Postavila sem jo na polico, potem pa smo se poslovili.



V Avshar-ju sva imela majhne sitnosti na bencinski črpalki. Ta je bila nova, delavci pa kot da so prišli s pašnikov. Pri točenju je bil delavec nespreten, nekaj goriva je steklo po avtu. Potem Brankova kartica ni prijela, pa sem šla plačati jaz s svojo. Morala sem odtipkati pin kodo, delavci pa gledali čez ramo. Branko me je zakril (o zaupnih podatkih očitno še niso slišali), oni pa so se temu smejali. Saj pravim, prava štala.

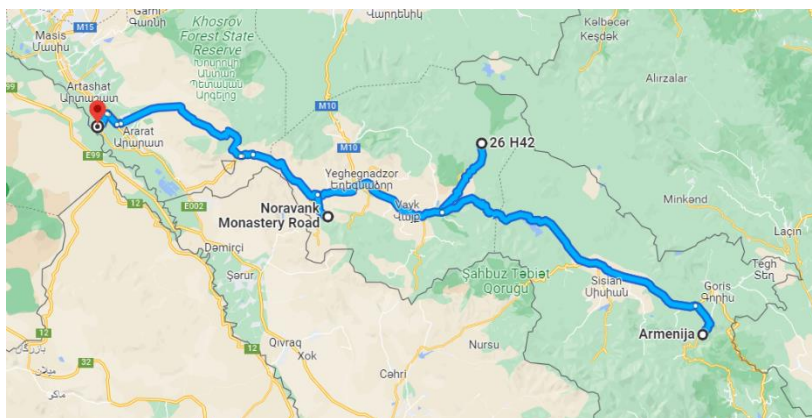
Samostan Khor Virap. Ob lepem vremenu se vidi gora Ararat, najvišji vrh Turčije. Samostan je znan po ječi, v katero so za 13 let zaprli Gregorja Ilumenatorja. Hoteli so ga prisiliti, da bi opustil krščansko vero. Ker pa je Gregor kralja ozdravil neozdravilne bolezni, se je dal kralj pokristjaniti in leta 301 so po njegovem ukazu Armenci kot prvi narod v zgodovini sprejeli krščanstvo kot državno vero.

Parkirišče: [39.87949,44.57721](https://www.google.com/maps/place/39.87949,44.57721)

Prišli smo pozno popoldne, še vedno je bilo parkirišče precej zasedeno. Varnostnik je tako dolgo hodil okoli nas, da sva mu dala 2 majici, kavo in pivo, pa še je prišel nazaj. Da ima štiri otroke. Potem pa sem mu malo bolj ostro rekla, da je dovolj in odnehal je.

Odšli smo na ogled samostana, zvečer pa posedeli zunaj... in se špricali proti komarjem.





3. 8. – 19. dan

Iz kraja Virap do Garni Templja je bilo kar nekaj težav z navigacijo, zato smo si pomagali z google zemljevidom.

Tempelj v Garniju je edina stoječa grško-rimska kolonadna stavba v Armeniji in nekdanji Sovjetski zvezi. Zgrajena v jonskem redu v naselju Garni v Armeniji je najbolj znana zgradba in simbol predkrščanske Armenije.

[40.114418,44.729463](#)



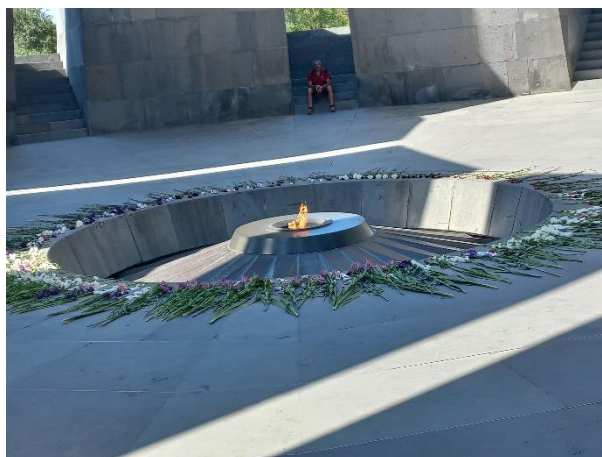
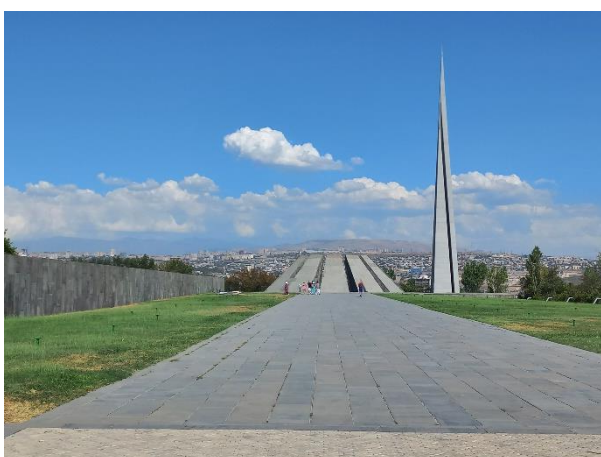
Po ure vožnje in že smo v Erevanu oz. Yerevanu (Armenci rečejo Jerevan), glavno mesto Armenije. Parkirali smo na parkirišču v parku Zmage (Victory park) v bližini kipa Mati Armenije [40.196301,44.524601](#). Kip gleda na mesto, v njem pa je muzej, ki prikazuje zgodovino Armenije.



Iz parka smo šli poiskat kaskade. Kaskade so stopnišče v več nivojih, polno fontan ter modernih skulptur. Graditi so jih začeli 1971 leta, končali pa 2009. Žalostno pa je, da je že začelo propadati. Na stopnicah smo zaslišali slovensko govorico in seveda se je bilo treba oglasiti. Govorili smo s parom, ki je potoval po Gruziji in Armeniji s potovalno agencijo. Eni drugim smo izmenjali potovalne vtise, potem pa sta že morala hiteti na avtobus. Mi smo se sprehodili še po parku pred kaskadami, šli na pivo, potem pa nazaj do AD. In na pogasitev žeje. Res je bil vroč dan.

Do spomenika genocidu Tsitsernakaberd smo se peljali. Lahko bi šli peš, ampak je bilo absolutno prevroče za hojo. Genocid so storili Turki v času I. svet. vojne, pomorili so 1,5 milijona Armencev. To je bil prvi genocid v zgodovini. Ker pa Turčija tega genocida ne prizna, med državama ni prijateljstva. [40.18524,44.48732](#)

Na sredini spominskega obeležja gori večni ogenj, ljudje pa vsakodnevno prinašajo cvetje in postojijo v znak spoštovanja do umrlih. Poleg je tudi muzej, ki slikovito prikazuje tiste čase.



V Yerevanu vlada prometni kaos in z veseljem smo se odpeljali v hribe. Naš cilj: jezero Kari na višini 3185 m.

Nedolgo iz mesta smo zagledali spomenik armenski abecedi in se seveda ustavili.

[40.4086,44.3804](#)



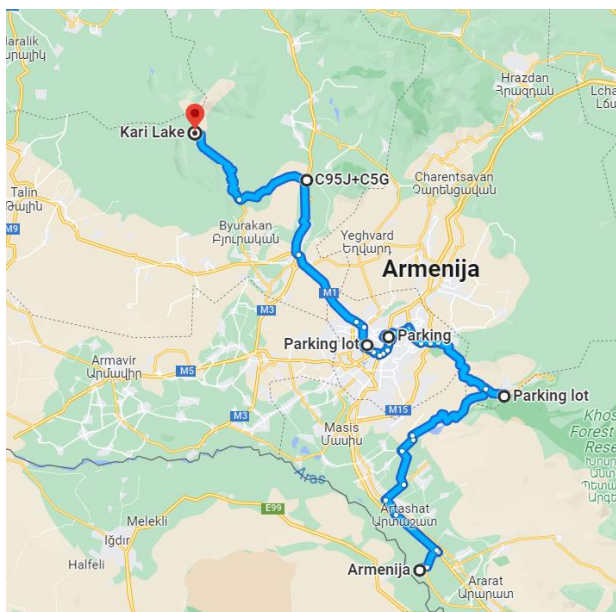
Edina slaba stran te vožnje je slaba cesta. Asfalt je napokan, precej je lukenj. Smo pa lahko opazovali velike črede krav in ovc, pastirji živijo s celo družino v velikih šotorih – jurkah.



Temperatura na vrhu pa prijetnih 15 stopinj. [40.472813,44.182448](#)

Je pa bil Branko kar malo razočaran, ko smo prišli na vrh. Pričakoval je, da bomo parkirali ob jezeru (no, saj smo), toda med parkiriščem in jezerom je betonska ograja, poleg so vojaške zgradbe, zato je tisti del zaprt.





4. 8. – 20. dan

Planirano je bilo, da ostanemo en dan pri jezeru, zjutraj pa je bila zelo gosta megla. Nič se ni videlo. Z Brankom sva šla malo v hrib, pa sva se zaradi vlažnega zraka obrnila. Pospravili smo in se odpeljali v dolino. Na 2900 m pa je tudi megla izginila.

Ker smo imeli še nekaj gotovine, smo ob cesti kupili fižol, v trgovini kruh, midva pa sva napolnila še jeklenko.

Pred mestom Gyumi nekje ob cesti pri pokopališču smo ustavili za kosilo. Ko smo jedli, je ustavil tudi domačin in si šel natočit vodo. Cev je ležala na tleh, mi je nismo videli, on pa je potrkal na okno in nam jo pokazal. Potem je šel do svojega avta in se vrnil z breskvami. Takšne geste domačinov ti dajo vedeti, da si dobrodošel in tudi zaradi tega se počutiš v državi varno.

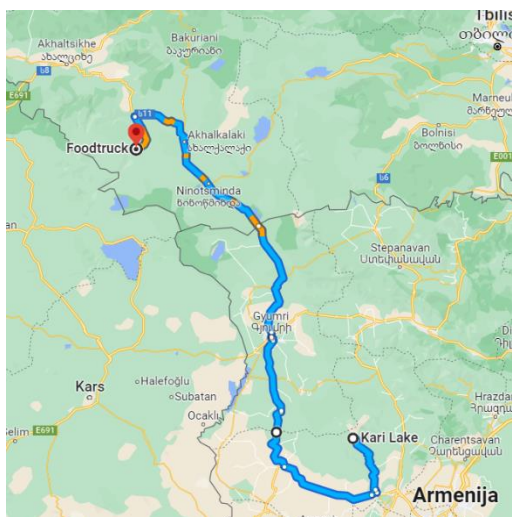
Bližali smo se meji. Cesta je bila do sedaj najboljša. Vozili smo na višini 2000 m. Levo in desno njive s krompirjem in žitom. Zelo lepa narava. Vas Bavra je zadnja na armenski strani. Tukaj pa ljudje živijo res skromno. Cesta in dvorišča so polna gnoja, krave povsod, hiše skromne.





Mejo AR – GR smo prečkali dokaj hitro, samo pol ure in že smo spet v Gruziji.

Brez postanka smo vozili 83 km do Vardzije, kamor smo prišli še pred temo. Parkirali smo na razgledni točki – P točno nasproti jam v skali. [41.37884,43.2870](#)



5. 8. – 21. dan

Lepo, sončno jutro. Ob desetih odprejo vhod k jamam, vstopnina je 15 larov.

Vardzia je jamski samostan v južni Gruziji, izkopen na pobočju gore Erusheti na levem bregu reke Kura. Glavno obdobje gradnje je bila druga polovica 12. stoletja. Jame se razprostirajo vzdolž pečine v dolžini približno 500 m in do v 19. nivojih. Priporočena obutev so športni copati.



Ogled priporočam.

Med ogledom smo srečali štiri mlade Slovence, ki so z najetim avtom 4x4 potovali po Gruziji in Armeniji. Popoldan pa, ko smo počivali po kosilu, je pripeljal avtobus s slovenskimi turisti. Kdo drug, kot Breda in Tomaž, ki smo ju spoznali v Yerevanu. Pozdravili smo se kot stari znanci, na hitro poklepetali in že sta morala (spet) nazaj na avtobus.

Mi pa smo ostanek dneva uživali v počitku, pisanju, branju, načrtovanju poti domov, na vrvi pa se je sušilo perilo.

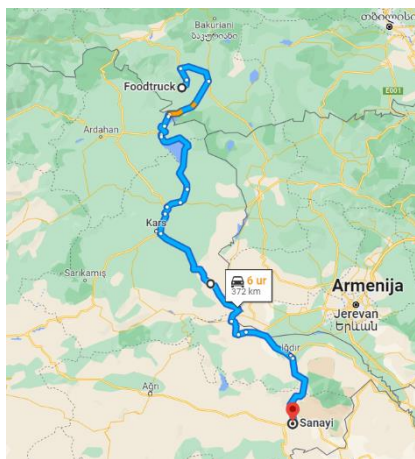
6. 8. – 22. dan

Zapustimo Vardzio. Pred mejo napravimo še zadnje lare, potem pa na mejo. Na meji spet isto: sopotniki peš, v vozilu je samo lastnik. Če voznik ni lastnik, nastanejo problemi.

TURČIJA

Cesta na turški strani je odlična, dvopasovnica, nova. Smo že pozabili, kaj pomeni dobra cesta. Ves čas smo vozili na višini 1900 – 2000 m. Zelo lepa pokrajina, ljudje živijo tudi na tej višini. Cesta se približa armenski meji, zato je na vrhovih veliko stražarskih stolpov.

Zvečer smo pripeljali v Dogubayazit in prespali na bencinski črpalki bp [39.5483,44.05214](#)



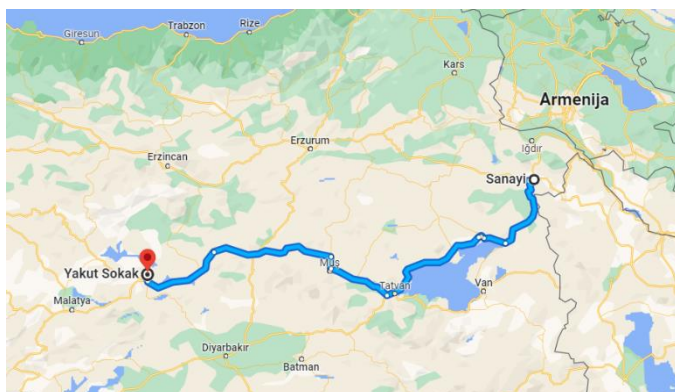
7. 8. – 23. dan

Nadaljujemo tranzit. Cesta je na višini 2644 m, približali smo se iranski meji. Caldiran je prvi večji kraj, zato je v njem velika gužva. Ljudje pridejo od povsod in kupujejo.

Na cesti od jezera Van na višini 1600 m je veliko cestnih zožanj in kontrol posebne policijske enote (oboroženi). Na eni od njih so nas ustavili in pogledali potni list. V Tatvanu na bencinsko črpalko, potem pa naprej. Kilometri se nabirajo. Vsake toliko kontrola. Do Musa.

Smo na cesti D300. Na koordinati [38.63674,39.61365](#) smo natočili vodo, 3 močni izviri.

Pozno popoldan smo prispeli v Elazig in zapeljali na hrib, kjer je zgod. mesto Harput z namenom, da bomo prespali [38.70414,39.25227](#). Res smo šli spat, ob enajstih pa je prišla trkat policija. Policaj je govoril samo turško, zato si je pomagal z google translate. Hotel je potna lista, ju pregledal, Branko mu je razlagal, da bomo prespali samo eno noč. Dovolil je. Ostanek noči je minil mirno.



8. 8. – 24. dan

Nadaljujemo: Elazig – Malatya – Kayseri – proti Kapodokiji. Ves čas smo se nahajali na višini od 800 m do 1900 m. Pokrajina se je spreminjala, veliko je nasadov sadja. Zanimivo je bilo videti sušenje marelic – kar zunaj na rjuhah.



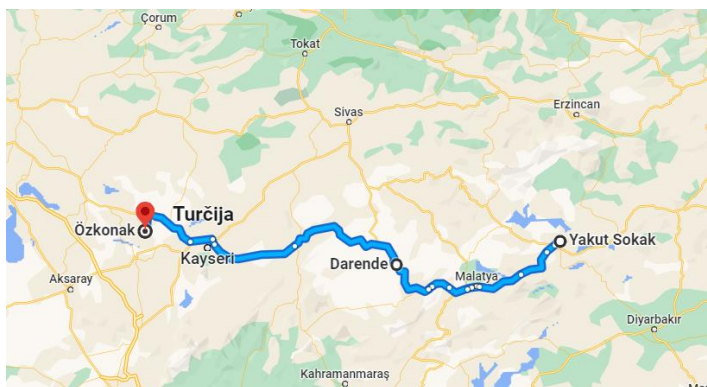
V Derendi sem, končno, kupila sim kartico. V mestu takoj po prehodu mejeni bilo mogoče, ker še nisem bila 24 ur v Turčiji. Povsod pa je bil problem z angleščino. Tudi s ceno. 20 € mi je bilo preveč, ko sem trgovcu pokazala plakat s petkrat nižjo ceno, je rekel, da je to za turške stranke. No, v Derendi je bila cena 14 € za 20 GB, pa še tukaj je bil problem z angleščino. Poklicali so mladeniča iz sosednje trgovine, da jim je prevedel, kaj želim. Potem je trajalo, da so uredili papirje in še in še. Vse skupaj je trajalo več kot pol ure. V veliko pomoč je tudi google translate.

Kapadokija – kdo še ni slišal zanjo? Večina jo povezuje z baloni. Pa je še veliko več.

Goreme je vasica na 1100 m višine. V provinci Nevsehir, polna pravljinih skalnih formacij. Najprej smo parkirali v centru in se sprehodili.



Potem smo se odpeljali na vzletišče balonov. Na parkirišču sem vprašala policijo, če lahko prenočimo, pa je pokazal naprej, da tam pa lahko. Pa smo se premaknili 100 m naprej [38.8581,34.81887](https://www.google.com/maps/place/38.8581,34.81887). Bil je lep večer, topel, pihal je rahel veter, sončni zahod ni razočaral, ko se je stemnilo, pa je zasvetilo na milijone zvezd.



9. 8. – 25. dan

Odlično sva spala. Ob šestih se je zaslíšal zvok polnjenja balonov – hitro iz avta. Kar v pižami, imeli smo kaj videti. Z vseh koncev so se dvigovali, poleteli tik nad glavami, istočasno pa je bilo še veliko fotografiranja mladih deklet v dolgih oblekah skupaj z maldim gospodom.



Veliko je bilo tudi ljudi, ki so se pripeljali na ogled balonov. Cela predstava je trajala eno uro, potem pa so se baloni začeli spuščati in mimo so pripeljali kombiji, da bi odpeljali turiste iz balonov. Res smo bili vsi navdušeni nad videnim. Zase lahko rečem, da se mi je izpolnila želja (kolikokrat sem gledala fotografije drugih o Kapadokiji!), zdaj pa sem tukaj in to doživljam. Prelepo.

Še ena znamenitost je v bližini. Mestece Urgup. Polno starih kamnitih hiš, zbranih okoli osrednje skalne gmote, v njej pa votline.

Parkirali smo na prvem parkirišču [38.62747,34.80286](#). Del parkirišča je pod streho in imela sva srečo, da je še bil prostor. Na P je tudi stranišče in pitna voda. Drugo parkirišče je malo višje (plačljivo) [38.62812,34.80334](#).

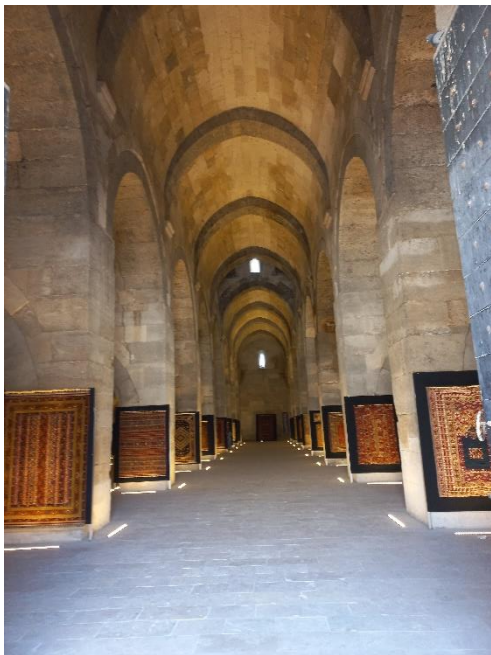
Šli smo na ogled in spet smo bili navdušeni. Res je lepo.



Zagledala sem pošto in preverila sem, koliko je še ostalo denarja na HGS. Nekaj je bilo, da pa ne bi prišli v prekršek, sem doplača še za 5 €. Enako je naredil tudi Jože.

Potem pa smo spet nabirali kilometre. Turčija je lepa, vendar velika in zato od ene znamenitosti do druge prevoziš veliko kilometrov. No, mi smo se vračali domov in v vsakem primeru smo Turčijo morali prevozi.

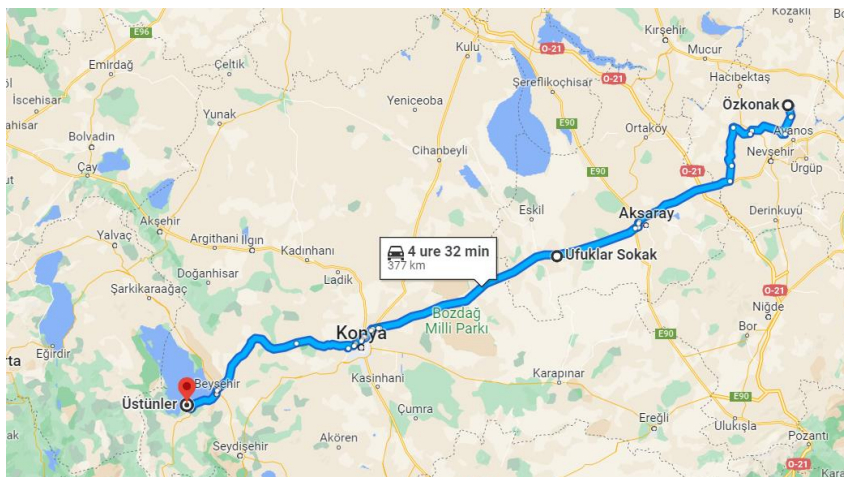
V Sultanhaniju je Caravanserai iz 13. stoletja. Zelo lepo obnovljen, v notranjosti so na stebrih obešene turške preproge, strežejo pa tudi čaj. [38.247972,33.547474](#)



Spili smo vsak en čaj (10 tl), v AD pojedli kosilo, potem pa šli še v sosedni lokal na turško kavo.

Pot nas je peljala naprej do Beysehir. Leži ob največjem sladkovodnem jezeru v Turčiji.

Iskali smo kamp. Prva cesta je bila prekopana, treba je bilo obračati. Nazaj na glavno cesto in po njej naprej. Na koncu ceste je mitnica, treba je bilo plačati kamp (110 tl/noč), nato pa še približno 2 km desno naprej. In prišli smo do jezera, kjer se je kopalo precej domačinov. Nič pa ni bilo podobno kampu. Malo smo razmišljali in spet obračali, ko je prišel nasproti varnostnik. Ta nam je razložil, kam moramo. Še kilometer ob vodi in res smo zagledali parcele in parkirane prikolice. Široke parcele, vsaka ima vodo, elektriko in žar. Bili smo zadovoljni. [37.632317,31.5657](https://www.google.com/maps/@37.632317,31.5657)



10. 8. – 26. dan

Zjutraj smo sklenili, da ostanemo še en dan. Branko in Jože sta dopoldan izkoristila za pranje/čiščenje avtodoma (na njem je še vedno bila umazanija iz Gruzije in Armenije), popoldan pa smo počivali. Dobili smo tudi obisk uslužbencev kampa, katerim je bilo treba plačati še eno noč. Brez prevajalnika se tudi tokrat ne bi razumeli.

11. 8. – 27. dan

Noč je bila precej hladna, zato se je odlično spalo. Ob pol sedmih smo se odpeljali proti Pamukkale, vmes pa smo v Egidirju ob jezeru imeli zajtrk [37.852193,30.855755](#)

Turške ceste – kot vedno – odlične.

Ob enih, ko je bilo najbolj vroče, smo prišli v Pamukkale [37.920856,29.13.0175](#) Velika gneča, polno turistov, zato smo se samo pozanimali o ceni vstopnice. Za ogled – 700 tl, če pa se želiš kopati še v jezercu, doplačaš 200 tl. Glede na vse ostale vstopnine do sedaj je to kar malo veliko. Rekli smo: počakamo do večera, da se ljudje razidejo. Obrnili smo v mesto, naredili peš obhod in od spodaj videli, da je teh jezerc v resnici zelo malo.

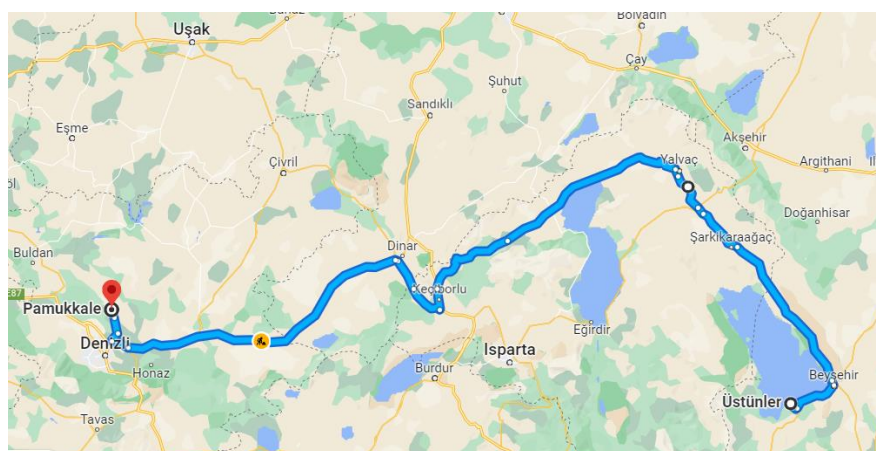
Pamukkale pomeni bombažni grad, znano pa je po karbonatnem mineralu, ki ga je pustila izvirna voda. Teraso so narejene iz sedimentne kamnine, ki jo nalaga mineralna voda iz vročih vrelcev. Bela barva je zaradi kalcijevega karbonata, ki nastane, ko se iz izvirske vode razplini ogljikov dioksid.

Nasproti te kamnine je kamp z bazenom, ki pa se plača posebej 37.918021,29.121249 cena kampa je bila 600 tl (izkoristi turiste)



Zvečer pa nas je minila volja, da se povzpnejo na vrh. Meni še danes ni žal, ker v živo to ni to, kar si predstavljaš, ko vidiš fotografije.

Zjutraj so nas prebudili baloni. Sicer manj kot v Kapadokiji, pa kljub temu lepo.



12. 8. – 28. dan

Z Brankom sva se ponoči zbudila, pa sva šla na internet in kupila bolgarsko ter romunsko vinjeto.

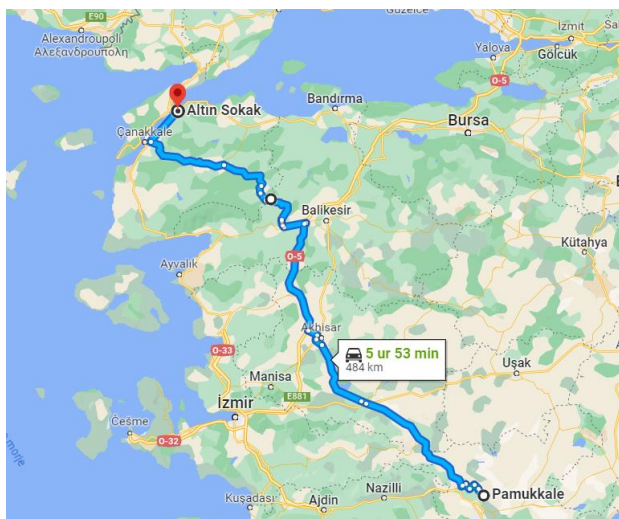
<https://www.roviniete.ro/ro/>

<https://www.bg-vignette.com/>

Zjutraj je to storil še Jože. Bili smo opremljeni za vožnjo po teh dveh državah. In smo šli proti meji. Najprej do Lapseki. Parkirali smo ob morju s pogledom na most. Imenuje se 1915 Canakkale Kaprusu. Letnica 1915 v uradnem imenu je v čast pomembni Osmanski pomorski zmagi proti mornaricama Združenega kraljestva in Francije med 1. svet. vojno. Gradili so ga 5 let, v dolžino meri 4608 m. je najdaljši viseči most na svetu.



P Lapseki [40.34392,26.677](#) Tukaj smo prespali.



13. 8. – 29. dan

Morje lahko prečkaš s trajektom ali čez most (plačljiv). Zvečer dan prej smo šli peš do pristanišča in videli, da je dolga kolona vozil, ki čakajo na trajekt. Izvedela sem, da ta vozi neprekinjeno 24/7. Cena bi bila: za AD 185 tl + 15 tl za osebo.

Odločili smo se za most in doplačali 225 tl (HGS). Glede na kar visoko ceno mostu je ta bil prazen. Na drugi strani, v Gelibalu, smo zavili na D550 do Kesan, potem pa do grške meje po 110 cesti.

Aja: nismo več v Aziji, s prečkanjem mostu smo prišli v Evropo.

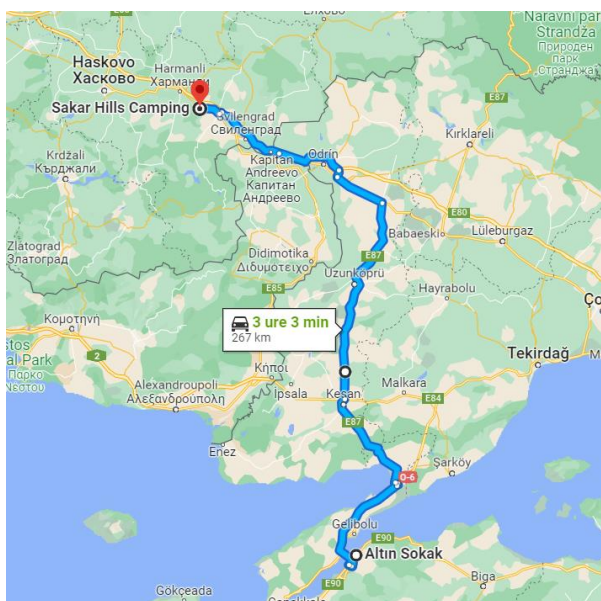
Ker je gorivo v Grčiji precej drago, smo na turški strani še tankali, potem pa na prehod turško-grške meje čakali skoraj dve uri. Je pa res, da tukaj ne vlada kaos, nihče ne skače iz vrste v vrsto.

Vožnja po Grčiji je bila kratka, le 137 km. Po cesti 51 ob turški meji do Bolgarije. Prestop grško-bolgarske meje je najhitrejši do sedaj, potem pa hitro v menjalnico in v brezcarinsko trgovino po nekaj malenkosti.

V majhnem kraju Biser smo šli v kamp Sakir Hills Camping [41.87039,25.99158](#)

Lepo, preprosto, v lasti Angleža.



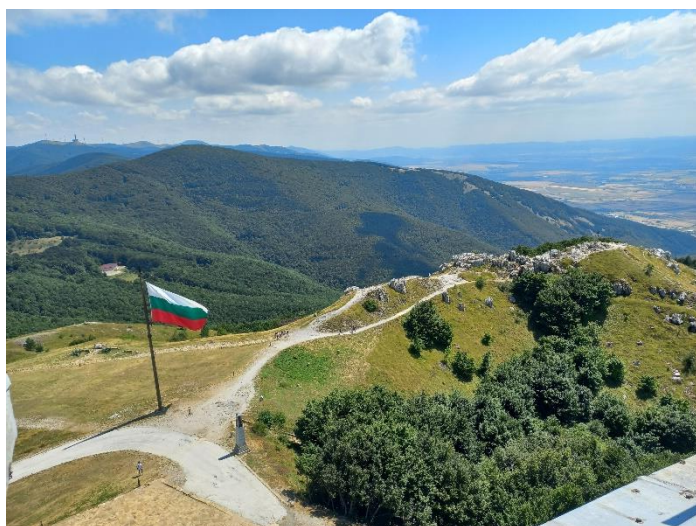
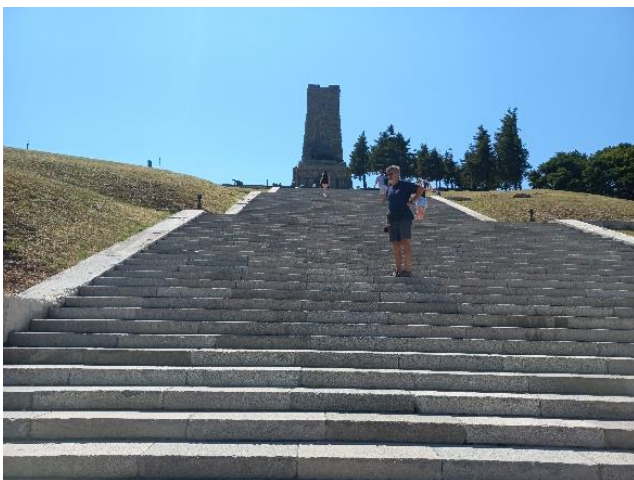


14. 8. – 30. dan

Nadaljujemo proti domu.

V Stari Pazovi smo po, enem mesecu, šli v Lidl. Spet smo prišli do piva. So pa cene kar visoke v primerjavi z Lidlom v Sloveniji.

Potem pa skozi Kazanlak in naprej na Shipka Pass 1150 m, ki je prelaz skozi gorovje Balkan in označuje mejo med Staro Zagoro in pokrajino Gabrovo. Med rusko-turško vojno v letih 1877 in 1878 je bil prelaz Shipka prizorišče več spopadov, ki so jih skupaj imenovali Bitka pri prelazu Shipka. V ta namen so leta 1934 odprli spomenik, visok 31,5 m, kamnit stolp v obliki prisekane piramide. S parkirišča vodi do spomenika skoraj 1000 stopnic, lahko pa 1,5 km tudi peljete po cesti. Jože, Branko in jaz smo zagrizli v stopnice (ni bili tako hudo) in se s plačilom vstopnine (2 bg za seniorje in 4 bg zame) povzpeli še na vrh spomenika. V prvem nadstropju spomenika je marmorni sarkofag, v njem pa so posmrtni ostanki ruskih in bolgarskih padlih vojakov.



Na parkirišču [42.75354,25.31924](#) smo pojedli še kosilo, potem pa se odpeljali proti Troyana. Mesto, v katerem je tretji največji samostan v Bolgariji – Samostan Vnebovzetja Presvete Matere božje ali na kratko Trojanski samostan.

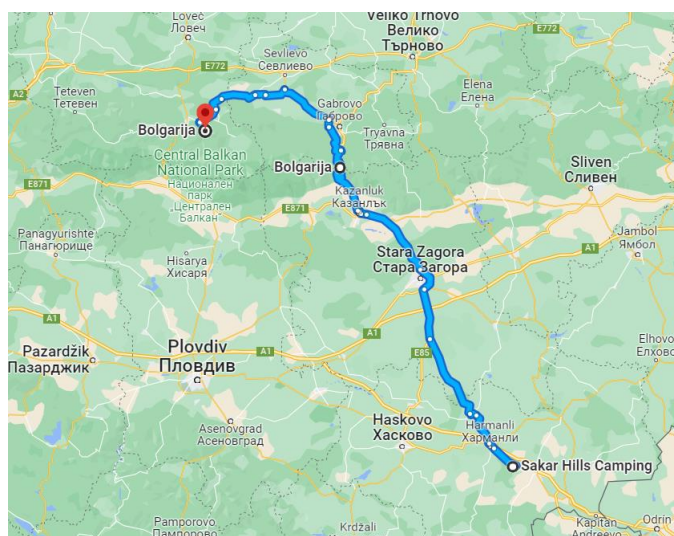
Pripeljali smo se popoldan in takoj padli v gužvo. Ob cesti so bili trakovi, smerne table pa so usmerjale na parkirišče na koncu vasi. Držali smo se tabel, čisto na koncu pa sem policistko vprašala za samostan. Povedala je, da parkiramo na travniku in pokazala, kako pridemo do samostana. Na vhodu na travnik pa je bilo treba plačati parkirnino in mladi gospod se je razgovoril. Naslednji dan je praznik Device Marije, prišlo bo 9000 ljudi, zato nam svetuje, da se odpeljemo zgodaj zjutraj. In da bomo dobro spali, ker je travnik last samostana.

Branko in Jože sta parkirala, potem pa smo šli do samostana. Ta je res nekaj posebnega. V kompleksu je več zgradb, vse je urejeno, čisto, pripravljeno na praznik. Se je pa že to

popoldne dogajalo: maša v cerkvi in na dvorišču samostana, na ulici pa stojnice z vsem mogočim. In seveda, na veliko se je peklo raznega mesa in zelenjave.

Pred samostanom je parkirišče, na katerega zaradi praznika nismo mogli:

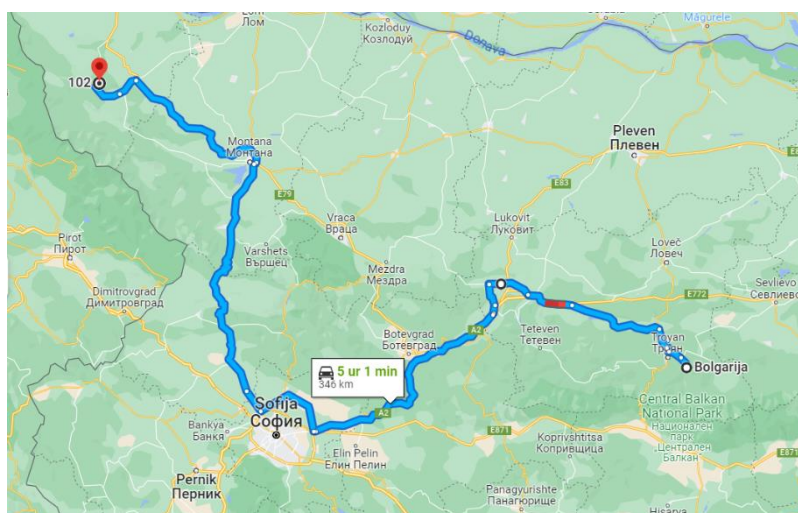
[42.862781,24.780643](https://www.google.com/maps/place/42.862781,24.780643)



15. 8. – 31. dan

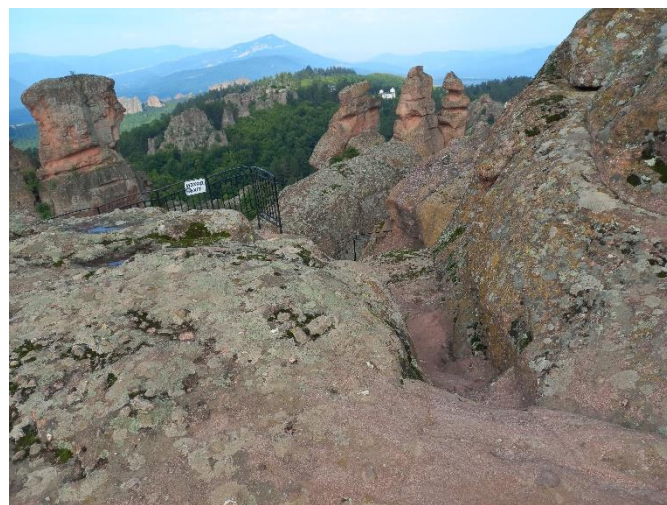
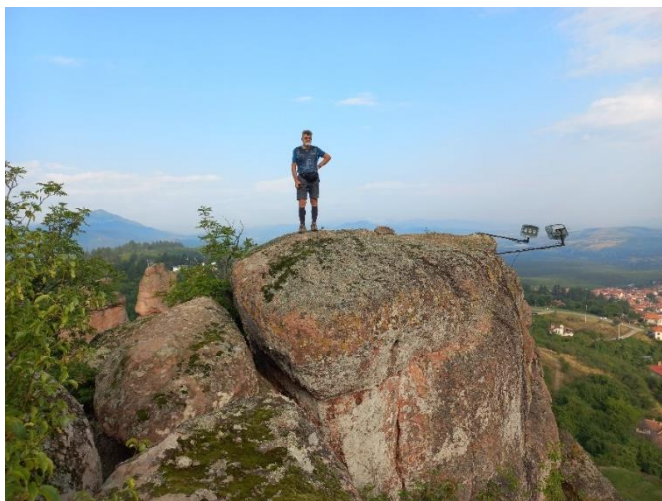
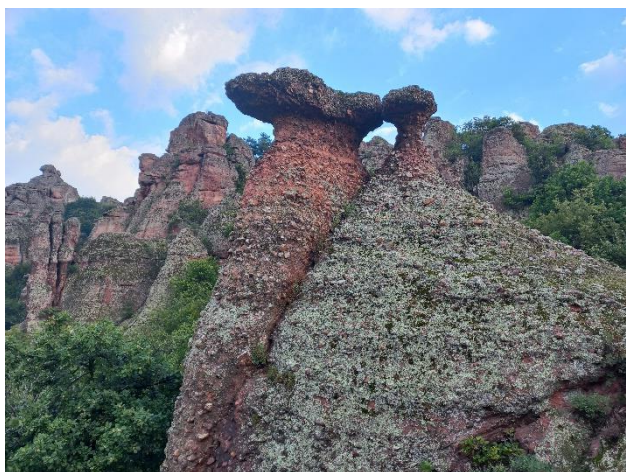
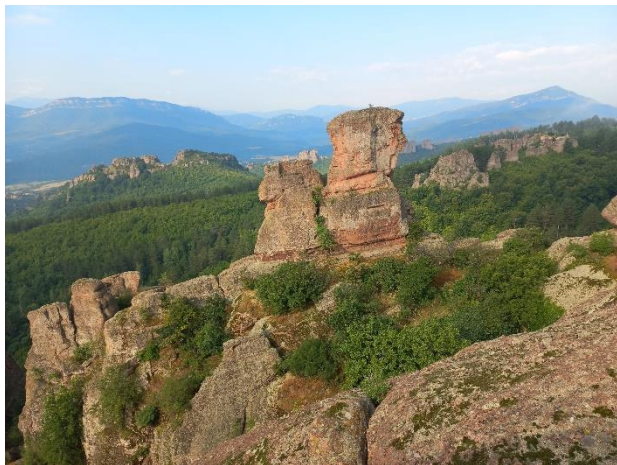
Zvečer se je ohladilo, bili smo na travniku ob gozdu, zato smo odlično spali. In zgodaj vstali, že ob šestih smo se odpeljali. Smer: Romunija, točno Belogradčik. Potem pa smo naleteli na zaprto cesto Mezdra-Vraca, obvoz je bil narejen na Sofijo. Kar precej daljša pot, toda ni šlo drugače.

V Belogradčiku imajo dva kampa, koordinate: [43.62087,22.69301](#) in [43.59726,22.77963](#). Oba se imenujeta Madona in oba sta za nas bila za bolgarske razmere predraga (24€). Zato smo se parkirali na piknik prostoru [43.61146,22.68652](#). In smo si še mi naredili piknik. Prostor je ob cesti in opazili smo avtodom, ki se je dvakrat peljal mimo, potem pa se le odločil in zavil k nam.



16. 8. – 32. dan

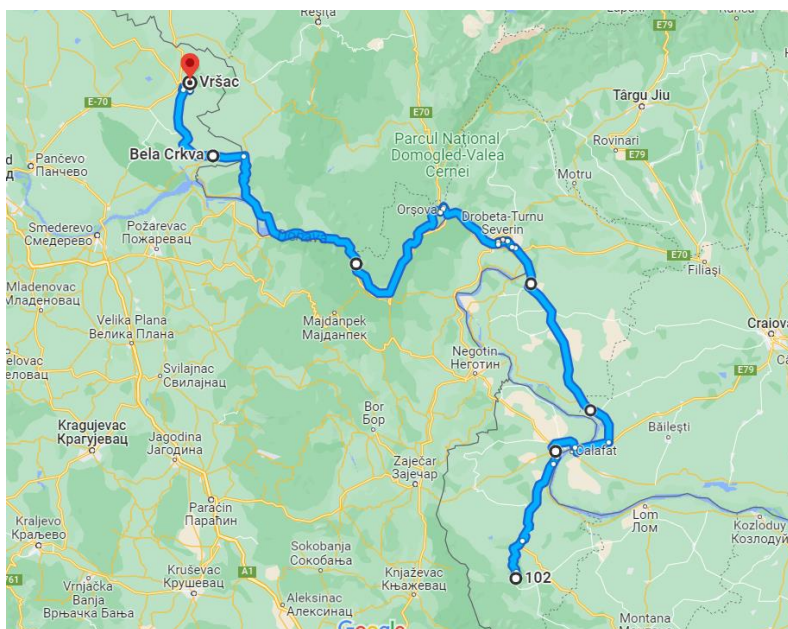
Ponoči je deževalo, jutro je temu primerno bilo sveže. Po zajtrku smo se zapeljali v center mesta Belogradčik. Malo smo se razgledovali, odkrili pot do skalnih gmot, malo plezali, potem pa smo videli trdnjavo in se povzpeli do nje.



Vse skupaj je zelo lepo, kar težko se odpraviš naprej. Mesto je še vedno v socialističnem slogu, marsikaj bi se dalo urediti, če ne drugega, vsaj pokositi. No, bodo že.

Mi pa smo bili le še nekaj kilometrov oddaljeni od Romunije. Mejo BG-RO smo prečkali na mostu čez Donavo, Kalafat-Basarabi.

Od meje proti Drobeta Turnu Severin in ob Donavi naprej. Prometa ni bilo veliko. Ob šestih smo bili na meji RO-SR (Bela Crkva). Najhitrejši prehod do sedaj, samo 5 minut. V Srbiji pa v Vršac in na koordinate [45.124434,21.328239](https://www.google.com/maps/place/45.124434,21.328239). Nad mesto, nad vinogradi. Mirno. Čisto na vrhu pa je Vršački zamak, grajske ruševine.



17. 8. – 33. dan

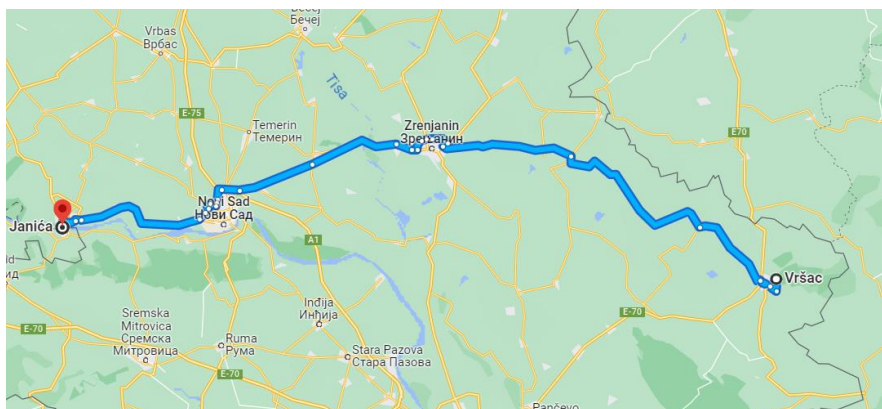
Po zajtrku sva z Brankom šla na sprehod do ruševin. Krasen razgled v dolino.

Nadaljevali smo z vožnjo po Vojvodini. Polja so lepo obdelana, prometa je malo in vožnja je bila pravi užitek. V Zrenjaninu smo se ustavili, se razhodili, potem pa do Novega Sada in do Petrovaradinske trdnjave. Na vhodu je bilo nekaj nevšečnosti, ko Srb nasproti vozečega avtomobila kljub prometnemu znaku ni hotel dati prednost. Ko se je nabralo še več vozil, je moral popustiti. Potem pa je še Branko »zahakljal« kabel, ki je visel z drevesa. Odtrgalo se je okno nad posteljo. Medtem, ko je popravljaj, je Anja pripravila kosilo. Nato pa na sprehod po trdnjavi. Žalostno, kako vse propada, veliko je zapuščenega.

Ura je bila šest popoldan, da bi ostali tukaj in prespali – nad tem po vsem doživetem nismo bili navdušeni. Zato smo se odpeljali do Bačke Palanke in parkirali ob Donavi [45.23418,19.38293](#). še vedno se vidijo posledice močnega vetra, veliko dreves je podrtih.



V bifeju na plaži smo pili najcenejše pivo do sedaj.



18. 8. – 34. dan

Dan, ko smo prišli domov.

Na meji Bačka Palanka-Ilok naju je carinik postavil na stran, pogledal v bunker, potem pa naju spustil.

Nadaljevanje vožnje je potekalo mirno. Pred vstopom v Slovenijo sva se poslovila od Anje in Jožeta, zavili smo vsak na svojo stran.

Po prevoženih 10150 km sva ob štirih popoldan zapeljala na domače dvorišče.

SKLEPNA MISEL

Kaj povedati na koncu?

Še nekaj dni po vrnitvi domov sem si govorila, da nikoli več. Da je bilo preveč naporno. Ampak zdaj, ko je mimo že en mesec, pa bi šla še enkrat. Bolj počasi. Se dlje časa zadržala na določenem kraju (npr. Kazbek, Svaneti). Enakega mišljenja je tudi Branko.

Obe državi, Gruzija in Armenija, sta čudoviti. Predvsem zaradi prijaznih ljudi, ki te pozdravijo z nasmehom. Krave v Gruziji so res moteče in to zaradi njihovih iztrebkov na cesti. Ceste, ki so v izredno slabem stanju, pa na določenih mestih popravljajo in verjamem, da bodo čez nekaj let vse v dobrem stanju.

V Gruziji in v Armeniji je veliko potepuških psov, vsi pa so izredno prijazni. Se približajo in čakajo, ali bodo kaj dobili. Niso napadalni. Kar nekako te posvojijo, tako kot pri kanjonu, ko nas je pes ves čas spremljal. Tudi ljudje kar stopijo k tebi in začnejo pogovor. Ker pa ne govorijo angleško, se sporazumevaš malo po rusko, malo z rokami, malo s prevajalnikom. In gre.

Predvsem pa – ne sme se ti muditi. Če je kje lepo, ostani dan dlje, naužij se lepot narave. Poklepetaj z domačini, to je dodana vrednost potovanju.

Potovanje v Gruzijo in v Armenijo je bilo naporno, hkrati pa lepo, polno novih znanj in izkustev.

Potovanje naju je stalo 2300 € (zajeto vse: gorivo, trgovina, vstopnine, lokal).

Breda Krajnc in Branko Kosi

Priloga: koordinate

KOORDINATE

42.6399,23.43836	BG	spanje
41.210076,29.100011	TR	Most čez Bosporsko ožino
40.723651,31.465102	TR	Veliko parkirišče ob avtocesti, trgovine, gostilne
41.27136,36.37168	TR	Samson – kamp ob Črnem morju
41.65301,41.64127	GE	Batumi – P, plačljivo
42.71754,42.03799	GE	spanje
42.755676,42.043675	GE	Jez Enguri, P, voda na WC, spanje
43.043618,42.723932	GE	Mestie - center
43.05653,42.75034	GE	Letališče pri Mestii, spanje
42.37595,42.60019	GE	Prometejeva jama
42.45542,42.52757	GE	Okatse canyon, spanje
42.32925,42.60796	GE	Tskaltubo, asfaltirano P, WC, blizu jame Tetra
42.28271,43.21636	GE	Katskhi pillar, spanje
41.98549,44.10344	GE	Gori, P ob reki in tržnici
42.5316,44.4721	GE	Mineralni izvir
42.66472,44.61478	GE	Gergeti Trinity Church, spanje
41.691002,44.801998	GE	Tbilisi, ograjeno plačljivo parkirišče v centru
41.93663,45.82984	GE	Winery Khareba
41.44875,45.37694	GE	David Gareja
41.148466,44.767873	AM	samostan St. Maria of Akhtali
41.093577,44.710809	AM	Samostan Haghpat
41.03518,44.62708	AM	Spanje
40.739803,44.863595	AM	Dilijan, P
40.568,44.9997	AM	Jezero Sevan, spanje
40.37447,45.18063	AM	Noratus, pokopališče
39.94953,45.23589	AM	Caravanseraia Selim,
39.84201,45.67421	AM	Spanje pred restavracijo
39.41757,46.29909	AM	The wings of Tatev, gondola
39.684139,45.233823	AM	Samostan Norovank
39.87949,44.57721	AM	Khor Virap, spanje
40.114418,44.729463	AM	Garni Tempelj
40.196301,44.524601	AM	Yerevan, Victory park
40.18524,44.48732	AM	Yerevan, spomenik genocidu Tsitsernakaberd
40.4086,44.3804	AM	Spomenik armenski abecedi
40.472813,44.182448	AM	Jezero Kari
41.37884,43.2870	GE	Vardzia
39.5483,44.05214	TR	Bencinska črpalka – spanje: Dogubayazit
38.70414,39.25227	TR	Elazig- Harput, spanje
38.8581,34.81887	TR	Goreme, spanje, vzletišče balonov, Kapadokija
38.62747,34.80286	TR	Urgup, P, voda, WC
38.247972,33.547474	TR	SultanhaniJ Caravanserai
37.632317,31.5657	TR	Beysehir Belediyesi Karavan Park
37.920856,29.13.0175	TR	Pamukkale

<u>40.34392,26.677</u>	TR	Lapseki, spanje
<u>41.87039,25.99158</u>	BG	Sakir Hills Camping
<u>42.75354,25.31924</u>	BG	Shipka Pass
<u>43.62087,22.69301</u>	BG	Belogradčik, kamp Madona, v gozdu, dvorišče ob privat hiši
<u>43.59726,22.77963</u>	BG	Pred Belogradčik, kamp Madona
<u>43.61146,22.68652</u>	BG	Piknik prostor pred mestom Belogradčik
<u>45.124434,21.328239</u>	SR	Vršac, spanje
<u>45.23418,19.38293</u>	SR	Bačka Palanka, spanje